

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України

Модельна навчальна програма

«УКРАЇНСЬКА МОВА. 5-10 класи»

для спеціальних закладів загальної середньої освіти
для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку
та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами
для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку

Автори:
Шепічак О. О.,
Блеч Г. О.,
Чеботарьова О. В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальний предмет «Українська мова» належить до мовно-літературної освітньої галузі та є одним з головних серед шкільних предметів, бо відіграє велике значення у підготовці учнів до життя.

Дана програма укладена відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 та наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2021 року № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» і побудована за принципом, який реалізує неперервність мовної освіти, перехід від початкової до середньої ланки, повторення вивченого матеріалу та поступове розширення і поглиблення знань учнів від класу до класу, сприяє легкій адаптації до вимог Нової української школи, що є надзвичайно важливо для здобуття знань учнями з порушеннями інтелектуального розвитку.

В основу програми покладено компетентісний підхід, який є одним з головних для оновлення змісту та якості освіти, оскільки його основним завданням є не лише оволодіння певними знаннями, але й вміння ефективно застосовувати їх на практиці.

Мета програми: у процесі вивчення української мови сформувати в учнів з порушеннями інтелектуального розвитку основні ключові компетентності, серед яких: вільне володіння державною мовою, достатній рівень спілкування в різних життєвих ситуаціях, виховання національно свідомої, духовно багатого мовної особистості, яка буде володіти необхідною системою лінгвістичних знань, умінь та навичок, які зможе практично застосовувати у подальшому самостійному дорослому житті.

Для школярів із порушеннями інтелектуального розвитку уроки української мови відіграють важливу роль у розвитку усного та писемного мовлення, формуванні психічних функцій та особистості загалом, адже в процесі вивчення української мови реалізується корекційна та практична мета, що надзвичайно важливо для таких учнів.

Корекційна мета здійснюється в області мовленнєвого розвитку учнів, бо основним завданням уроків української мови є формування мовлення як засобу спілкування, засобу корекції пізнавальної діяльності учнів. Практична мета полягає у кращій адаптації школярів до життя в суспільстві після завершення навчання (здобуття майбутньої професії, професійна діяльність, повсякденне життя).

У програмі представлено такі змістові лінії: комунікативна, лінгвістична, соціокультурна (компетентісна). Кожна з цих ліній має свою мету та завдання, в комплексі забезпечує мовленнєвий розвиток дитини з порушеннями інтелектуального

розвитку.

Комунікативна змістова лінія відіграє основну роль, оскільки передбачає формування мовленнєвих умінь та навичок, розвиток та корекцію усного і писемного мовлення учнів, уміння спілкуватися, пізнавати, сприймати, відтворювати, впливати. У програмі відображені всі види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письмо.

Лінгвістична змістова лінія передбачає засвоєння теорії мови (лінгвістичних понять, фактів, закономірностей), мовних одиниць і явищ, які забезпечують необхідний для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку обсяг знань, які є основою для формування уявлень про систему української мови та її структуру. За цією лінією формуються орфоепічні, лексичні, граматичні і правописні уміння й навички учнів.

У соціокультурній (компетентнісній) змістовій лінії відображені ключові компетентності Державного стандарту Нової української школи. Метою даної змістової лінії є розширення уявлень (у межах пізнавальних можливостей учнів) про культуру українського народу (духовну та матеріальну), знайомство учнів з історією, звичаями, традиціями, мистецтвом, загальнолюдськими моральними нормами і цінностями, культурною спадщиною, що здійснюється за допомогою переліку тем, що орієнтують учителя на добір відповідних текстів, дібраних у тому числі з художньої літератури та усної народної творчості. Реалізуючи цю змістову лінію вчителю потрібно звертати особливу увагу на тлумачення значень слів і фразеологізмів, прислів'їв та приказок. У процесі формування компетентностей в учнів відбувається розвиток зв'язного мовлення. Все це забезпечує духовний розвиток дитини і впродовж навчання позитивно впливає на її становлення як мовної особистості та громадянина України.

Програма складається з пояснювальної записки та основної частини, яка містить такі компоненти: зміст навчального матеріалу, види навчальної діяльності, очікувані результати навчання, напрями корекційно-розвиткової роботи.

У змісті навчального матеріалу подано мовні теми, які необхідно засвоїти учням; представлено орієнтовні види навчальної діяльності, які педагог може використати на уроці; передбачено очікувані результати навчання, формування в учнів вмінь та навичок, які відповідають вимогам Державного стандарту базової середньої освіти. Корекційно-розвиткова робота у програмі займає важливе місце та включає в себе корекцію психофізичних порушень кожного учня на основі мовного матеріалу, що сприятиме соціалізації таких дітей.

У програмі не передбачено поділ годин на вивчення тієї чи іншої теми. Педагог розподіляє час на власний розсуд, беручи до уваги загальну кількість годин, відведену на вивчення предмету «Українська мова» впродовж року, не порушуючи змісту навчального предмета.

Після опанування програми у школярів мають бути сформовані ключові компетентності Нової української школи,

базові знання з фонетики, графіки, орфографії, лексикології, будови слова, морфології, синтаксису та пунктуації.

УКРАЇНСЬКА МОВА

5 клас

Зміст навчального матеріалу.

Вступ.

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Лексикологія.

Будова слова.

Синтаксис і пунктуація.

Повторення.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вступ			
Мова та мовлення в житті людини.	– розповідь; – пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами; – обмін думками; – індивідуальна робота (заповнення таблиці «Відмінності	Учень/учениця: – знає, що таке мова та мовлення, розуміє їх роль у житті людини; – з допомогою вчителя пояснює різницю між мовою та мовленням.	– розвиток зв'язного мовлення, пізнавальної активності, мислення, уваги на основі ознайомлення учнів з поняттями «мова» та «мовлення»; – корекція дрібної

	між мовою та мовленням»).		моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
Лінгвістична змістова лінія			
Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія			
<p>Повторення вивченого у початковій школі. Алфавіт. Розташування букв у алфавітному порядку. Звуки і букви. Звуки голосні та приголосні, їх розрізнення. Наголос. Місце голосних звуків у слові (наголошені, ненаголошені). Приголосні тверді й м'які, їх розрізнення. Подвоєння приголосних у словах. Дзвінки й глухі приголосні. Поділ слів на склади. Участь голосних у творенні складів. Перенос слів.</p>	<p>– пояснення використанням наочності (мультимедійна презентація, таблиці);</p> <p>– бесіда;</p> <p>– дидактична гра;</p> <p>– виконання усних та письмових вправ.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>– знає, що називається алфавітом, правильно називає букви;</p> <p>– користуючись алфавітом, з допомогою вчителя розставляє слова в алфавітному порядку;</p> <p>– з допомогою вчителя може пояснити в чому різниця між буквами та звуками;</p> <p>– самостійно називає голосні звуки;</p> <p>– розрізняє голосні та приголосні звуки;</p> <p>– з допомогою вчителя визначає, яким є голосний звук (наголошеним чи ненаголошеним), знаходить наголошений голосний у слові;</p> <p>– розрізняє тверді та м'які, дзвінки та глухі приголосні звуки;</p> <p>– розуміє роль голосних при поділі слів на склади;</p> <p>– з допомогою вчителя ділить слова на склади;</p> <p>– визначає кількість складів у слові;</p> <p>– з допомогою вчителя переносить слова з рядка в рядок.</p>	<p>– корекція звуковимови;</p> <p>– розвиток усного мовлення, артикуляційної моторики, фонематичного слуху;</p> <p>– розвиток логічного мислення, уваги, пам'яті;</p> <p>– розвиток уміння застосовувати здобуті мовні знання на практиці;</p> <p>– корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.</p>

Лексикологія

<p>Лексичне значення слова. Групи слів за значенням: антоніми, синоніми, омоніми.</p>	<p>– пояснення демонстрацією наочності (мультимедійної презентації); – бесіда; – обмін думками; – робота з текстом; – дидактичні ігри; – виконання усних та письмових вправ; – складання речень з синонімами, антонімами, омонімами.</p>	<p>Учень/учениця: – знає, що таке лексичне значення слова; – знає, які слова називаються антонімами, синонімами, омонімами, наводить приклади; – з допомогою вчителя визначає антоніми, синоніми, омоніми у реченні.</p>	<p>– розвиток зв'язного, мовлення, аналітичного та логічного мислення в процесі наведення прикладів синонімів, антонімів, омонімів, у процесі складання речень з цими групами слів; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування визначень груп слів за значенням; – збагачення словникового запасу; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.</p>
---	--	---	---

Будова слова

<p>Частини слова: префікс, корінь слова, суфікс, закінчення. Їх графічне позначення. Корінь. Спільнокореневі слова. Префікс. Утворення нових слів за допомогою</p>	<p>– пояснення демонстрацією наочності (мультимедійної презентації); – індивідуальна робота (створення моделі будови слова</p>	<p>Учень/учениця: – називає значущі частини слова, знає їхнє графічне позначення; – за допомогою вчителя визначає корінь у спільнокореневих словах; – має уявлення про префікс та суфікс, їх роль у творенні нових слів; – за допомогою вчителя утворює нові</p>	<p>– формування знань про значущі частини слова; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про значущі частини слова; – розвиток усного та писемного мовлення;</p>
--	--	---	---

<p>префіксів. Суфікс. Утворення нових слів за допомогою суфіксів. Поняття про закінчення та його роль як частини слова.</p>	<p>за допомогою кубиків лего); – виконання письмових вправ (практичних завдань).</p>	<p>слова, додаючи префікси та суфікси; – має уявлення про закінчення як засіб зв'язку слів у реченні; – за допомогою вчителя визначає значущі частини слова.</p>	<p>– розвиток мислення, уваги в процесі творення нових слів; – збагачення активного словника учнів спільнокореневими словами. – розвиток логічного мислення шляхом підбору спільнокорених слів. – розвиток уваги, корекція дрібної моторики пальців рук у процесі позначення значущих частин слова.</p>
---	--	--	---

Синтаксис і пунктуація

<p>Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова й речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Речення, його граматична основа (підмет і присудок). Речення з одним головним членом. Види речень за метою</p>	<p>– розповідь; – пояснення в поєднанні з демонстрацією наочного навчального матеріалу; – бесіда; – обмін думками; – дидактичні ігри; – індивідуальна робота (заповнення</p>	<p>Учень/учениця: – знає, що називається словосполученням; – з допомогою вчителя називає різницю між словом, словосполученням і реченням; – з допомогою вчителя визначає та графічно позначає головне та залежне слово у словосполученні; – з допомогою вчителя ставить питання від головного слова до залежного;</p>	<p>– формування знань про словосполучення та речення; – розвиток логічного мислення, уваги в процесі усвідомлення різниці між словом, словосполученням та реченням; – розвиток усного мовлення, логічного</p>
--	--	--	---

<p>висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Види речень за емоційним забарвленням: окличні, неокличні. Розділові знаки в кінці речень. Однорідні члени речення. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.</p>	<p>табличок «Відмінності між словом, словосполученням та реченням», «Головні члени речення»); – створення схеми «Види речень за метою висловлювання».</p>	<p>– знає, що називається реченням; – знає, з чого складається граматична основа речення; – знає головні члени речення та їх визначення; – з допомогою вчителя визначає головні члени речення; – знає та називає типи речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням; – з допомогою вчителя ставить розділові знаки у кінці питальних, розповідних, спонукальних речень; – знає, які члени речення називаються однорідними; – з допомогою вчителя визначає однорідні члени в реченні та ставить розділові знаки між ними.</p>	<p>мислення, уваги в процесі розвитку вміння ставити питання від головного слова до залежного у словосполученні; – розвиток логічного мислення, уваги під час визначення головних членів речення; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування типів речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням; – розвиток вміння правильно інтонувати речення; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.</p>
--	--	---	--

Комунікативна змістова лінія

<p>Мовлення діалогічне й монологічне, усне й писемне. Правила спілкування.</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – складання та розігрування діалогів, дотримуючись орфоепічних норм,</p>	<p>Учень/учениця: – розрізняє монологічне й діалогічне мовлення, усне й писемне; – знає правила спілкування та дотримується їх.</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення, логічного мислення збагачення словникового запасу шляхом вміння вести діалог, дотримуючись</p>
--	---	--	--

	використовуючи різні види речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням.		правил спілкування.
Текст. Тема й основна думка висловлювання. Усна й письмова форми тексту. Простий план тексту. Заголовок тексту. Поділ тексту на абзаци. Відновлення тексту з порушеною структурою. Складання тексту з поданих частин.	– робота над текстами, які містять синоніми, антоніми, омоніми; – складання простого плану до тексту, який містить спільнокореневі слова; – поділ на абзаци тексту, який містить однорідні члени речення.	Учень/учениця: – розуміє що таке текст, з допомогою вчителя визначає його тему та основну думку; – з допомогою вчителя складає простий план до тексту, придумує заголовок, ділить текст на абзаци, відновлює текст, у якому порушена структура викладу змісту.	– розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – корекція аналітико-синтетичної функції мислення в процесі створення простого плану до тексту, поділу тексту на абзаци, відновлення тексту з порушеною структурою. – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
Типи мовлення: розповідь, опис.	– пояснення; – демонстрація; – робота з текстами описового та розповідного характерів, які містять синоніми, однорідні	Учень/учениця: – має уявлення про типи мовлення (розповідь, опис), з допомогою вчителя класифікує тексти за типами мовлення.	– розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – удосконалення читацьких навичок, вміння переказувати

	члени речення, спільнокореневі слова, подвоєння приголосних.		прочитане або почуте; – вміння порівнювати та аналізувати; – розвиток уваги в процесі роботи над текстами; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
<p><u>Види робіт</u></p> <p>- Аудіювання. Слухання текстів, які належать до різних типів мовлення (розповідь, роздум, опис), жанрів мовлення (оповідання, казка, вірш, прислів'я, загадка), їх сприймання та розуміння. Усні та письмові відповіді на тестові завдання до прослуханих текстів.</p> <p>- Читання вголос та мовчки текстів діалогічного і монологічного характеру, які належать до різних стилів (розмовного, художнього, наукового),</p>	– робота над текстами для аудіювання, читання, переказу, твору, які містять слова з подвоєнням приголосних, синоніми, антоніми, омоніми, спільнокореневі слова, слова з префіксами та суфіксами, різні типи речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням, однорідні члени	<p>Учень/учениця:</p> <p>– розуміє та відтворює зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту);</p> <p>– етично висловлює власне ставлення до почутого;</p> <p>– стисло переказує зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), підпорядковуючи намір висловлення темі та основній думці;</p> <p>– з допомогою вчителя знаходить у почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) відповіді на поставлені запитання.</p>	– розвиток зв'язного мовлення, вміння та здатності застосовувати здобуті знання та навички на практиці (читати вголос, переказувати невеликі тексти, створювати власні висловлювання, записувати їх);
			– розвиток вміння відповідати на запитання за змістом почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту),
			– розвиток вміння описувати предмети,

<p>типів (розповідь, опис, роздум), жанрів мовлення (оповідання, казка, вірш, прислів'я, загадка).</p> <p>- Говоріння. Переказ тексту за простим планом. Створення власних висловлювань. Розігрування діалогу відповідно до запропонованої ситуації спілкування.</p> <p>- Письмо. Написання творів-описів окремих предметів, творів-описів за картиною, творів-роздумів, пов'язаних з життєвим досвідом учнів. Написання листа.</p>	<p>речення;</p> <p>– відповіді на запитання за змістом почутого;</p> <p>– складання речень за опорними словами.</p>		<p>картини;</p> <p>– розвиток уваги в процесі роботи над текстами;</p> <p>– корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.</p>
---	---	--	---

**Соціокультурна змістова лінія
(компетентнісна)**

<p>Вільне володіння державною мовою (у межах пізнавальних можливостей учнів)</p> <p><u>Орієнтовна тематика:</u> Українська мова — душа нашого народу. Мовленнєвий етикет.</p>	<p>– розповідь;</p> <p>– пояснення з елементами бесіди;</p> <p>– ілюстрування;</p> <p>– наведення прикладів;</p> <p>– робота з текстом;</p> <p>– дискусія;</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>– усвідомлює роль мови для ефективного спілкування;</p> <p>– розуміє потребу спілкуватися українською мовою як рідною;</p> <p>– спілкується українською мовою в усіх сферах суспільного життя;</p> <p>– вміє усно висловлювати свої думки,</p>	<p>– формування знань про мову та мовленнєвий етикет;</p> <p>– розвиток та корекція зв'язного мовлення;</p> <p>– розвиток вміння усно висловлювати свої думки, аналізувати та</p>
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – формулювання власної думки; – обмін думками; – обговорення. 	<p>почуття;</p> <ul style="list-style-type: none"> – з допомогою вчителя письмово викладає свої думки; – дотримуватися культури мовлення та норм мовленнєвого етикету; 	<p>порівнювати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації про мову;</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвиток уваги в процесі роботи над текстами; – усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою (у межах пізнавальних можливостей учнів).</p> <p><u>Орієнтовна тематика:</u> Рідна мова – найбільше багатство. 21 лютого – міжнародний день рідної мови.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – розповідь; – пояснення елементами бесіди; – наведення прикладів; – коментоване читання; – обговорення; – формулювання власної думки; – обмін думками. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – висловлює усно та письмово думки і почуття рідною мовою; – дотримується культури спілкування; – поважає учасників спілкування, їх культурні та особистісні відмінності; – виявляє толерантне ставлення до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя. 	<ul style="list-style-type: none"> – формування знань про рідну мову; – розвиток зв'язного мовлення; – розвиток вміння аналізувати та порівнювати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації; – розуміння толерантного ставлення до інших;

			<ul style="list-style-type: none"> – розвиток уваги в процесі роботи над текстами; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
<p>Навчання впродовж життя (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> Роль навчання в житті людини. Мій професійний вибір.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з елементами бесіди; – пізнавальна робота з текстами; – дискусія; – коментоване читання; – висловлення власної думки. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлює важливість опанування умінь і навичок, необхідних для подальшого навчання; – з допомогою вчителя визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення; – працює самостійно, виконуючи нескладні завдання; – працює в групі; – з допомогою вчителя оцінює власні результати навчання. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.
<p>Громадянська компетентність (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> Державні символи України.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з використанням комп'ютерних технологій (мультимедійних презентацій, 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – має уявлення про громадянську відповідальність, патріотизм, гідність, свободу, їх роль для держави; – знає, що всі люди мають рівні права та можливості; 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – корекція вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію;

<p>Їх значення. Права і обов'язки громадянина. Президент – головна посада в державі. Козаки – славні захисники нашої Батьківщини.</p>	<p>відеороликів); – пізнавальна робота з текстами; – висловлення власної думки.</p>	<p>– співпрацює з іншими для досягнення результату. – знає, що треба приймати активну участь у житті класу та школи; – ідентифікує себе як громадянина України.</p>	<p>– корекція уваги, пам'яті шляхом засвоєння теми уроку; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
<p>Соціальна компетентність (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> Мій родовід. Моя школа, мій клас. Правила ввічливості. Дружба — найбільший скарб. Твори добро завжди і всюди.</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами (читання, переказування, обговорення); – висловлення власної думки.</p>	<p>Учень/учениця: – володіє навичками соціальної поведінки; – сприймає соціальну інформацію; – бажає пізнати оточуючий світ; – знає, як треба діяти у конфліктних ситуаціях; – приймає активну участь у житті класу та школи; – проявляє особисту ініціативу; – проявляє інтерес до спілкування; – визнає цінність взаємодії з іншими людьми;</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – корекція вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію; – корекція уваги, пам'яті шляхом засвоєння теми уроку; – формування вміння використовувати знання у</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – приймає норми і правила взаємодії з людьми (норми моралі, етикету); – розуміє неминучість несення відповідальності за свої вчинки; – усвідомлює необхідність конструктивно взаємодіяти з іншими; – вбачає знання своїх позитивних і негативних якостей; – вбачає знання того, що люди різні за своїми характеристиками (віком, статтю, релігійною приналежністю, економікосоціальним статусом); – знає про існування різних культур; – знає норми і правила взаємодії/спілкування з однолітками і дорослими; – вміє встановлювати стосунки, взаємодіяти (знайомитися); – дотримується норм і правил поведінки; – усвідомлює свою унікальність, неповторність. 	<p>різних життєвих ситуаціях;</p> <ul style="list-style-type: none"> – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.
<p>Культурна компетентність (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> Народні символи українського народу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення; – ознайомлення з культурними здобутками України за допомогою комп'ютерних 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміє роль культурної спадщини і цінностей для народу; – використовує мову для духовного, культурного та національного самовираження; 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом

<p>Звичаї і традиції рідного краю. Українська народна пісня. Тарас Шевченко – геній українського народу.</p>	<p>технологій; – робота з текстом; – висловлення власної думки; – обмін думками.</p>	<p>– читає та з допомогою вчителя аналізує й інтерпретує тексти (зокрема художні тексти, медіатексти); – сприймає та осмислює цінності, актуалізовані в текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах); – цікавиться культурними здобутками.</p>	<p>засвоєння нових знань; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
Повторення			
<p>Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.</p>	<p>– бесіда; – обмін думками; – індивідуальна робота; – дидактичні вправи; – виконання тестових завдань.</p>	<p>Учень/учениця: – знає, що таке алфавіт; – користуючись алфавітом, розставляє слова в алфавітному порядку; – розрізняє голосні та приголосні звуки; – розрізняє тверді та м'які, дзвінки та глухі приголосні звуки; – з допомогою вчителя характеризує звуки; – знає, що таке наголос та його роль у слові; – з допомогою вчителя ділить слова на склади; – з допомогою вчителя переносить слова з рядка у рядок; – знає, що таке лексичне значення слова;</p>	<p>– розвиток і корекція знань з таких розділів мовознавства: «Фонетика», «Графіка», «Орфоепія», «Орфографія», «Лексикологія», «Будова слова», «Синтаксис», «Пунктуація»; – розвиток і корекція знань про інформацію, текст, тему висловлювання, монологічне та діалогічне мовлення, типи мовлення; – розвиток мислення на основі усвідомлення</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – знає, які слова називаються антонімами, синонімами, омонімами, наводить приклади; – з допомогою вчителя знаходить антоніми, синоніми, омоніми у реченні; – називає значущі частини слова та вміє графічно їх позначати; – з допомогою вчителя визначає корінь, префікс, суфікс, закінчення у словах; – знає, у чому полягає відмінність між словом, словосполученням та реченням; – з допомогою вчителя визначає головне та залежне слово у словосполученні; – знає, що таке граматична основа речення; – знає визначення лінгвістичних понять «підмет», «присудок»; – знає, які є типи речень за метою висловлювання, з допомогою вчителя визначає їх, ставить розділові знаки; – знає, які є типи речень за емоційним забарвленням, з допомогою вчителя визначає їх, ставить розділові знаки; – знає, які члени речення називаються однорідними, з допомогою вчителя знаходить їх у реченні; 	<p>вивчених понять,</p> <ul style="list-style-type: none"> – встановлення причинно-наслідкових зв'язків; – розвиток і корекція пам'яті на основі вивчення понять; – розвиток свідомого сприйняття інформації; – розвиток зв'язного мовлення у процесі засвоєння компетенцій Нової української школи; – збагачення активного і пасивного словника вивченими поняттями. – корекція навичок читання; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – з допомогою вчителя розставляє розділові знаки між однорідними членами у реченні; – має уявлення про інформацію та її види; – розрізняє монологічне та діалогічне мовлення; – знає, що таке текст, тема висловлювання; – з допомогою вчителя складає простий план до тексту; – знає, які є типи мовлення, розрізняє їх; – має уявлення про головні компетенції Нової української школи.	
--	--	---	--

УКРАЇНСЬКА МОВА

6 клас

Зміст навчального матеріалу.

Вступ.

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.
Лексикологія.

Будова слова.

Синтаксис і пунктуація.

Повторення

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вступ			
Багатство української мови.	– пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами; – висловлення власної думки.	Учень/учениця: – знає, що таке мова та мовлення, усвідомлює їх роль у житті людини; – з допомогою вчителя пояснює різницю між мовою та мовленням.	розвиток зв'язного мовлення, пізнавальної активності на основі ознайомлення учнів з новим навчальним матеріалом, розвиток навичок читання.

Лінгвістична змістова лінія			
Лексикологія			
Повторення та поглиблення	– пояснення	з	Учень/учениця: – розвиток зв'язного,

<p>вивченого. Лексичне значення слова. Однозначні та багатозначні слова. Групи слів за значенням: антоніми, синоніми, омоніми.</p>	<p>демонстрацією наочності; – бесіда; – обмін думками; – дидактичні ігри; – виконання усних та письмових вправ.</p>	<p>– знає, що таке лексичне значення слова; – знає, які слова називаються антонімами, синонімами, омонімами; – наводить приклади синонімів, антонімів, омонімів.</p>	<p>мовлення, аналітичного мислення під час наведення прикладів синонімів, антонімів, омонімів, у процесі складання речень з цими групами слів; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування визначень груп слів за значенням; – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма.</p>
Будова слова			
<p>Повторення та поглиблення вивченого. Значущі частини слова. Корінь. Спільнокореневі слова. Чергування голосних і приголосних у коренях слів. Префікс. Утворення нових слів за допомогою префіксів (практично).</p>	<p>– пояснення елементами бесіди; – пояснення опорою на наочність; – індивідуальна робота; – виконання письмових вправ.</p>	<p>Учень/учениця: – називає значущі частини слова, знає їхнє графічне позначення; – з допомогою вчителя дає визначення мовознавчим термінам «корінь слова», «префікс», «суфікс», «закінчення», «основа слова»; – за допомогою вчителя визначає корінь у спільнокореневих словах;</p>	<p>– формування уявлень про значущі частини слова; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про значущі частини слова; – розвиток усного та</p>

<p>Суфікс. Утворення нових слів за допомогою суфіксів (практично).</p> <p>Основа слова. Визначення основи слова (практично).</p> <p>Закінчення – змінна частина слова. Визначення закінчення у слові (практично).</p>		<p>– має уявлення про префікс та суфікс, їх роль у творенні нових слів;</p> <p>– за допомогою вчителя утворює нові слова, додаючи префікси та суфікси;</p> <p>з допомогою вчителя визначає основу слова.</p>	<p>писемного мовлення, мислення, уваги в процесі творення нових слів;</p> <p>– збагачення активного словника учнів спільнокореневими словами;</p> <p>– розвиток логічного мислення шляхом підбору спільнокореневих слів;</p> <p>– розвиток дрібної моторики пальців руку процесі позначення значущих частин слова.</p>
---	--	--	--

Морфологія

Іменник

<p>Поняття про іменник як частину мови.</p> <p>Іменники, які позначають назви істот та неістот. Власні та загальні іменники. Велика літера у власних іменниках.</p> <p>Число іменників. Рід іменників. Відмінювання</p>	<p>– пояснення демонстрацією наочності;</p> <p>– бесіда елементами обговорення;</p> <p>– наведення прикладів іменників</p>	<p>з Учень/учениця:</p> <p>– знає, яка частина мови називається іменником;</p> <p>– знаходить іменники в реченні;</p> <p>– ставить запитання до іменників;</p> <p>– розуміє різницю між іменниками, які позначають назви істот та неістот;</p> <p>– з допомогою вчителя називає групи</p>	<p>– формування уявлень про іменник;</p> <p>– корекція процесів запам'ятовування на основі вивчення теми;</p> <p>– розширення активного словника учнів;</p>
---	--	--	---

<p>іменників за відмінками. Клична форма іменника.</p>	<p>істот та неістот, власних та загальних назв, іменників, які відносяться до чоловічого, жіночого та середнього родів; – дидактичні ігри; – виконання усних та письмових вправ.</p>	<p>іменників, які відносяться до власних назв; – знає, з якої літери потрібно писати власні іменники; – усвідомлює різницю між категорією однини та множини іменників; – знає роди іменника; – вміє визначити рід іменника; – з допомогою вчителя змінює іменники за відмінками.</p>	<p>– розвиток мислення на основі визначення числа та роду іменників; – розвиток пам'яті, уваги, мислення в процесі відмінювання іменників за відмінками; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.</p>
<p>Поняття про прикметник як частину мови. Роль прикметників у мовленні. Рід, число прикметників. Змінювання прикметників за відмінками. Прикметники-антоніми. Прикметники-синоніми.</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – розповідь; – групове обговорення; – наведення прикладів прикметників; – дидактичні ігри; – виконання усних та письмових вправ.</p>	<p>Учень/учениця: – знає, яка частина мови називається прикметником; – знаходить прикметники в реченні; – ставить запитання до прикметників; – усвідомлює різницю між категорією однини та множини прикметників; – вміє визначити рід прикметника; – з допомогою вчителя змінює прикметники за відмінками.</p>	<p>– формування уявлень про прикметник як частину мови; – розвиток і корекція пам'яті на основі роботи з вивченим матеріалом, – розвиток мислення в процесі визначення числа та роду прикметників; – розвиток усного мовлення в процесі підбору прикметників-</p>

			антонімів, прикметників- синонімів.
Синтаксис і пунктуація			
Словосполучення й речення. Визначення головного й залежного слова у словосполученні. Речення, його граматична основа (підмет і присудок). Визначення підмета і присудка в реченні (практично). Однорідні члени речення. Однорідні підмети. Однорідні присудки. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.	– розповідь; – пояснення в поєднанні ілюстративним викладом навчального матеріалу; – перегляд та обговорення тематичного відео; – бесіда; – обмін думками; – дидактичні ігри; – виконання усних та письмових вправ.	Учень/учениця: – знає, що називається словосполученням; – з допомогою вчителя називає різницю між словом, словосполученням і реченням; – з допомогою вчителя визначає головне та залежне слово у словосполученні; – з допомогою вчителя ставить питання від головного слова до залежного; – позначає графічно головне і залежне слово; – знає, що називається реченням; – знає, з чого складається граматична основа речення; – знає головні члени речення та їх визначення; – з допомогою вчителя визначає головні члени речення; – знає типи речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням; – з допомогою вчителя ставить розділові знаки у кінці питальних,	– формування уявлень про словосполучення та речення; – розвиток логічного мислення в процесі усвідомлення різниці між словосполученням, словом та реченням; – розвиток усного мовлення, логічного мислення, уваги в процесі розвитку вміння ставити питання від головного слова до залежного у словосполученні; – розвиток логічного мислення, уваги під час визначення головних членів речення; – розвиток пам'яті на основі

		розповідних, спонукальних речень; – знає, які члени речення називаються однорідними; – з допомогою вчителя визначає однорідні члени в реченні та ставить розділові знаки.	запам'ятовування типів речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням; – розвиток вміння правильно інтонувати речення; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
--	--	---	---

Комунікативна змістова лінія

Повторення та поглиблення вивченого. Текст. Тема й основна думка висловлювання. Структура тексту (зачин, основна частина, кінцівка). Типи текстів: опис, роздум, розповідь. Складання простого плану прослуханого тексту. Побудова розповіді.	– пояснення елементами бесіди; – робота з текстами різних типів; – обговорення; – висловлення власної думки.	Учень/учениця: – розрізняє монологічне й діалогічне мовлення, усне й писемне; – знає правила спілкування та дотримується їх; – розуміє що таке текст, з допомогою вчителя визначає його тему та основну думку; – з допомогою вчителя складає простий план до тексту, придумує заголовок, ділить текст на абзаци, відновлює текст, у якому порушена структура викладу змісту; – розуміє різницю між типами мовлення	– розвиток зв'язного мовлення, логічного мислення шляхом вміння вести діалог, дотримуючись правил спілкування; – розвиток аналітико-синтетичної функції мислення в процесі створення простого плану до тексту, поділу тексту на абзаци, відновлення тексту з порушеною
---	---	--	---

		(розповідь, опис), з допомогою вчителя класифікує тексти.	структурою; – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма.
<p>Види робіт</p> <p>- Аудіювання. Слухання текстів, які належать до різних типів мовлення (розповідь, роздум, опис), жанрів мовлення (оповідання, казка, вірш, прислів'я, загадка), їх сприймання та розуміння. Усні та письмові відповіді на тестові завдання до прослуханого тексту.</p> <p>- Читання. Читання вголос та мовчки текстів, які належать до різних стилів (розмовного, художнього, наукового), типів (розповідь, опис, роздум), жанрів мовлення (оповідання, казка, вірш, прислів'я, загадка).</p> <p>Говоріння.</p>	<p>– робота над текстами для аудіювання, читання, для переказу, твору, які містять однозначні та багатозначні слова, синоніми, антоніми, омоніми, спільнокореневі слова, слова з префіксами та суфіксами, власні назви, іменники кличної форми, прикметники-синоніми, прикметники-антоніми, однорідні підмети, однорідні присудки; – відповіді на запитання за змістом</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>– розуміє та відтворює зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); – етично висловлює власне ставлення до почутого; – стисло переказує зміст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), підпорядковуючи намір висловлення темі та основній думці; – з допомогою вчителя знаходить у почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) відповіді на поставлені запитання.</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словника учнів; – розвиток вміння та здатності застосовувати здобуті знання вміння та навички на практиці (читати вголос, переказувати невеликі тексти, створювати власні висловлювання, записувати їх); розвиток вміння відповідати на запитання за змістом почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); – розвиток вміння</p>

<p>Переказ тексту за простим планом. Створення власних міні-висловлювань.</p> <p>Монологічне та діалогічне мовлення. Складання діалогу відповідно до ситуації спілкування. Твори-описи предметів, живих істот. Твори-описи за картиною. Твори-роздуми, пов'язані з життєвим досвідом учнів.</p> <p>Письмо.</p> <p>Написання невеликих міні-творів (описів, роздумів, розповідей) - власних висловлювань після їх усного озвучення. Твір-опис приміщення (класної кімнати, квартири). Твір-опис за картиною.</p>	<p>почутого.</p>		<p>описувати предмети, приміщення, картини;</p> <p>– корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма.</p>
<p>Соціокультурна змістова лінія (компетентності)</p>			
<p>Вільне володіння державною мовою (у межах пізнавальних можливостей учнів).</p> <p><u>Орієнтовна тематика:</u></p>	<p>– розповідь;</p> <p>– пояснення з елементами бесіди;</p> <p>– ілюстрування;</p> <p>– наведення</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>– усвідомлює роль мови для ефективного спілкування;</p> <p>– розуміє потребу спілкуватися українською мовою як рідною;</p>	<p>– формування знань про мову та мовленнєвий етикет;</p> <p>– розвиток та корекція зв'язного мовлення,</p>

<p>Українська мова серед інших мов світу. Краса і багатство української мови.</p>	<p>прикладів; – робота з текстом; – дискусія; – формулювання власної думки; – обмін думками; – обговорення.</p>	<p>– спілкується українською мовою в усіх сферах суспільного життя; – вміє усно висловлювати свої думки, почуття; – з допомогою вчителя письмово викладає свої думки; – дотримуватися культури мовлення та норм мовленнєвого етикету;</p>	<p>вміння усно та письмово висловлювати свої думки; – розвиток вміння аналізувати та порівнювати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації про мову; – усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування; – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою (у межах пізнавальних можливостей учнів).</p>	<p>– розповідь; – пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів;</p>	<p>Учень/учениця: – висловлює усно та письмово думки і почуття рідною мовою; – дотримується культури спілкування; – поважає учасників спілкування, їх</p>	<p>– формування знань про рідну мову; – розвиток зв'язного мовлення, вміння аналізувати та</p>

<p><u>Орієнтовна тематика:</u> Рідна мова – не полова: її за вітром не розвієш. Спілкування рідною мовою в різних комунікативних ситуаціях.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – коментоване читання; – обговорення; – формулювання власної думки; – обмін думками. 	<p>культурні та особистісні відмінності; виявляє толерантне ставлення до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя.</p>	<p>порівнювати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації;</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння толерантного ставлення до інших; – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма.
<p>Навчання впродовж життя (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Освіта – скарб; праця – ключ до нього». Калейдоскоп професій.</p>	<p>з</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснення елементами бесіди; – пізнавальна робота з текстами; – дискусія; – коментоване читання; – висловлення власної думки. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлює важливість опанування умінь і навичок, необхідних для подальшого навчання; – з допомогою вчителя визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення; – працює самостійно, виконуючи нескладні завдання; – працює в групі; – з допомогою вчителя оцінює власні результати навчання. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення, збагачення словникового запасу, активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.
<p>Громадянська</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з 	<p>Учень/учениця:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного

<p>компетентність (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> Роль мови для держави. Права і обов'язки громадянина. Історія нашого міста. Герої нашого часу.</p>	<p>використанням комп'ютерних технологій (мультимедійних презентацій, відеороликів); – пізнавальна робота з текстами; – висловлення власної думки.</p>	<p>– має уявлення про громадянську відповідальність, патріотизм, гідність, свободу, їх роль для держави; – знає, що всі люди мають рівні права та можливості; – співпрацює з іншими для досягнення результату; – знає, що треба приймати активну участь у житті класу та школи; – ідентифікує себе як громадянина України.</p>	<p>мовлення; – корекція вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію; – корекція уваги, пам'яті шляхом засвоєння теми уроку, – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
<p>Соціальна компетентність (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> Як правильно діяти у конфліктних ситуаціях. Дружба у шкільному колективі. Повага до старших. Сімейні традиції мого роду.</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами (читання, переказування, обговорення); – висловлення власної думки.</p>	<p>Учень/учениця: – володіє навичками соціальної поведінки; – сприймає соціальну інформацію; – бажає пізнати оточуючий світ; – знає, як треба діяти у конфліктних ситуаціях; – приймає активну участь у житті класу та школи; – проявляє особисту ініціативу;</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення, збагачення словникового запасу; – розвиток вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію; – корекція уваги, пам'яті шляхом</p>

Усі люди рівні.		<ul style="list-style-type: none"> – проявляє інтерес до спілкування; – визнає цінність взаємодії з іншими людьми; – приймає норми і правила взаємодії з людьми (норми моралі, етикету); – розуміє неминучість несення відповідальності за свої вчинки; – усвідомлює необхідність конструктивно взаємодіяти з іншими; – вбачає знання своїх позитивних і негативних якостей; – вбачає знання того, що люди різні за своїми характеристиками (віком, статтю, релігійною приналежністю, економіко-соціальним статусом); – знає про існування різних культур; – знає норми і правила взаємодії/спілкування з однолітками і дорослими; – вміє встановлювати стосунки, взаємодіяти (знайомитися). – дотримується норм і правил поведінки; – усвідомлює свою унікальність, неповторність. 	<p>засвоєння теми уроку;</p> <ul style="list-style-type: none"> – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати знання у різних життєвих ситуаціях.
Культурна компетентність (у межах пізнавальних можливостей учнів).	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення; – ознайомлення з культурними 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміє роль культурної спадщини і цінностей для народу; 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення

<p><u>Орієнтовна тематика:</u> Народні свята українців. Видатні постаті України. Вишиванка – символ українського народу. Катерина Білокур. Ознайомлення з творчістю художниці.</p>	<p>здобутками України за допомогою комп'ютерних технологій; – робота з текстом; – висловлення власної думки; – обмін думками.</p>	<p>– використовує мову для духовного, культурного та національного самовираження; – читає та з допомогою вчителя аналізує й інтерпретує тексти (зокрема художні тексти, медіатексти); – сприймає та осмислює цінності, актуалізовані в текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах); – цікавиться культурними здобутками.</p>	<p>словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – корекція дрібної моторики пальців руку процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати знання у різних життєвих ситуаціях.</p>
Повторення			
<p>Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.</p>	<p>– бесіда; – обмін думками; – індивідуальна робота; – дидактичні вправи; – виконання тестових завдань.</p>	<p>Учень/учениця: – знає, що таке лексичне значення слова; – знає, які слова є однозначними, а які багатозначними; – знає, які слова називаються антонімами, синонімами, омонімами, наводить приклади; – знаходить антоніми, синоніми, омоніми у реченні; – називає значущі частини слова та вміє графічно їх позначати; – знає, які слова називаються</p>	<p>розвиток і корекція знань з таких розділів мовознавства: «Фонетика», «Графіка», «Орфоепія», «Орфографія», «Лексикологія», «Будова слова», «Синтаксис», «Пунктуація»; – розвиток і корекція знань про інформацію,</p>

		<p>спільнокореневими, наводить приклади;</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначає основу слова, корінь, префікс, суфікс, закінчення, у словах; – знає, що таке іменник, у чому його особливість як частини мови; – знає, які іменники є істотами, які – неістотами; – знає, які іменники є власними назвами, а які є загальними; – вміє визначати іменники в реченні; – визначає рід та число іменників; – вміє відмінювати іменники за відмінками; – вміє ставити іменники у кличну форму; – знає, що таке прикметник, у чому його особливість як частини мови; – вміє визначати прикметники в реченні; – визначає рід та число прикметників; – вміє відмінювати прикметники за відмінками; – знає, у чому полягає відмінність між словосполученням та реченням; – вміє визначати головне та залежне слово у словосполученні; – ставить питання від головного до залежного слова у словосполученні; 	<p>текст, монологічне та діалогічне мовлення, текст, тему висловлювання, типи мовлення;</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвиток мислення на основі усвідомлення вивчених понять, встановлення причинно-наслідкових зв'язків; – розвиток і корекція пам'яті на основі вивчення понять. – розвиток свідомого сприйняття інформації; – розвиток зв'язного мовлення у процесі засвоєння компетенцій нової української школи; – збагачення активного і пасивного словника вивченими поняттями.
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – знає, що таке граматична основа речення; – знає визначення лінгвістичних понять «підмет», «присудок»; – знає, які члени речення називаються однорідними, знаходить їх у реченні; – знаходить у реченні однорідні підмети та присудки; – розставляє розділові знаки між однорідними членами у реченні; – має уявлення про інформацію та її види; – розрізняє монологічне та діалогічне мовлення; – знає, що таке текст, тема висловлювання; – знає, які є типи текстів; – складає простий план до тексту; – знає, які є типи мовлення, розрізняє їх; – володіє головними компетенціями Нової української школи.	
--	--	--	--

УКРАЇНСЬКА МОВА

7 клас

(3 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу.

Вступ.

Лексикологія.

Будова слова.

Морфологія.

Синтаксис і пунктуація.

Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вступ			
Мова – ознака нації.	– пояснення з елементами бесіди; – коментоване читання і обговорення тексту про мову; – обмін думками; – відповіді на запитання.	Учень/учениця: – знає, що таке мова та нація, розуміє їх роль для держави; – вміє відповідати на запитання вчителя (самостійно або з допомогою); – вміє висловлювати власні думки та робити висновки (самостійно або з допомогою).	– розширення кругозору учнів в процесі вивчення понять «мова» та «нація»; – розвиток зв'язного мовлення, пізнавальної активності, мислення; – удосконалення

			навичок читання.
Лінгвістична змістова лінія			
Лексикологія			
<p>Групи слів за вживанням. Поняття про загальноживані слова та слова обмеженого вживання. Професійні слова. Терміни.</p>	<p>– пояснення використанням наочності (мультимедійна презентація);</p> <p>– бесіда;</p> <p>– усні відповіді;</p> <p>– виконання творчих завдань (складання речень, що містять професійні слова);</p> <p>– виконання усних та письмових вправ на відтворення навчального матеріалу.</p>	<p>з</p> <p>Учень/учениця:</p> <p>– пояснює різницю між загальноживаними словами та словами обмеженого вживання (самостійно або з допомогою);</p> <p>– пояснює значення загальноживаних слів (самостійно або з допомогою);</p> <p>– знає, які слова називаються професійними;</p> <p>– наводить приклади професійних слів, визначає їх у реченні, тексті;</p> <p>– складає речення з професійними словами та термінами (самостійно або з допомогою);</p> <p>– знає визначення поняття «термін»;</p> <p>– наводить приклади термінів, визначає їх у реченні, тексті (самостійно або з допомогою).</p>	<p>— розвиток зв'язного мовлення, мислення, уваги в процесі пояснення значень загальноживаних слів та слів обмеженого вживання;</p> <p>— поповнення словникового запасу учнів професійними словами та термінами;</p> <p>— покращення мовних навичок;</p> <p>— розширення кругозору учнів в процесі вивчення лексичних значень професійних слів;</p> <p>— розвиток уміння застосовувати здобуті мовні знання на практиці;</p> <p>— корекція дрібної моторики пальців рук в</p>

			процесі удосконалення навичок письма.
Будова слова			
Повторення. Будова слова. Корінь. Префікс. Суфікс. Закінчення. Основа слова. Визначення значущих частин слова.	<ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань учнів; – навчання працювати за прямою вказівкою вчителя; – дидактичні ігри на визначення значущих частин слова та основи слова; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання письмових вправ на застосування набутих знань. 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> – знає визначення таких термінів: «префікс», «корінь слова», «суфікс», «основа слова», «закінчення»; – визначає значущі частини слова, знає їхнє графічне позначення (самостійно або з допомогою); – розуміє роль префіксів та суфіксів; – утворює за допомогою префіксів та суфіксів нові слова (самостійно або з допомогою); – визначає основу слова, знає її графічне позначення (самостійно або з допомогою); – визначає закінчення слова, знає його графічне позначення (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток операцій мислення (аналізу, синтезу, порівняння), уваги, пам'яті в процесі вивчення будови слова та утворення нових слів; – розвиток логічного мислення шляхом творення нових слів за допомогою префіксів та суфіксів; – розвиток уваги, корекція дрібної моторики пальців рук у процесі позначення значущих частин слова.
Морфологія			
Повторення. Іменник. Число, рід та відмінок іменника. Клична форма	<ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань учнів; – пояснення з опорою 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> – знає визначення терміну «іменник»; – наводить приклади іменників 	<ul style="list-style-type: none"> – формування грамотності; – розширення та

іменника.	<ul style="list-style-type: none"> на наочність; – дидактичні ігри на визначення числа, роду та відмінка іменників; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань. 	<ul style="list-style-type: none"> (самостійно або з допомогою); – визначає іменники в реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – розуміє поняття числа та роду іменників; – визначає число та рід іменника (самостійно або з допомогою); – знає та називає відмінки (самостійно або з допомогою); – змінює іменники за відмінками (самостійно або з допомогою); – утворює кличну форму іменників (самостійно або з допомогою); – використовує кличну форму іменників в усному мовленні. 	<ul style="list-style-type: none"> збагачення активного словникового запасу іменниками; – розвиток мислення на основі визначення граматичних категорій іменника; – розвиток уміння застосовувати набуті знання на практиці; – удосконалення навичок читання та письма.
Повторення. Прикметник. Число, рід та відмінок прикметника. Узгодження прикметників з іменниками в роді, числі та відмінку. Роль прикметників у мовленні.	<ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань учнів; – пояснення з опорою на наочність; – дидактичні ігри на визначення числа, роду та відмінка прикметників; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; 	<ul style="list-style-type: none"> – знає визначення терміну «прикметник»; – наводить приклади прикметників (самостійно або з допомогою); – визначає прикметники в реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – узгоджує прикметники з іменниками в числі, роді та відмінку (самостійно або з допомогою); – визначає число та рід прикметника (самостійно або з допомогою); – змінює прикметники за відмінками 	<ul style="list-style-type: none"> – формування грамотності; – розширення та збагачення активного словникового запасу прикметниками; – розвиток мислення на основі узгодження прикметників з іменниками в роді, числі та відмінку; – розвиток уміння

	<ul style="list-style-type: none"> – виконання творчих завдань (складання речень з прикметниками); – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань. 	<ul style="list-style-type: none"> (самостійно або з допомогою); – розуміє роль прикметників у мовленні; – поширює речення прикметниками (самостійно або з допомогою). – складає речення з прикметниками (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> застосовувати набуті знання на практиці; – удосконалення навичок читання та письма.
<p>Дієслово як частина мови. Загальне значення та синтаксична роль дієслова. Часи дієслова. Число дієслова. Правопис «не» з дієсловами.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – дидактичні ігри на визначення дієслів; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання тестових завдань; – виконання творчих завдань (складання речень з дієсловами); – виконання усних та письмових вправ на відтворення 	<ul style="list-style-type: none"> – знає визначення терміну «дієслово»; – розуміє значення дієслова та його синтаксичну роль; – наводить приклади дієслів (самостійно або з допомогою); – визначає дієслова в реченні та тексті (самостійно або з допомогою); – називає та визначає часи дієслова (самостійно або з допомогою); – змінює дієслова за часами (самостійно або з допомогою); – визначає число дієслова (самостійно або з допомогою); – знає, як писати «не» з дієсловами; – складає речення з дієсловами (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> – формування грамотності; – розвиток вміння писати «не» з дієсловами; – розширення та збагачення активного словникового запасу дієсловами; – розвиток мислення на основі визначення часу та числа дієслів; – розвиток уміння застосовувати набуті знання на практиці; – удосконалення навичок читання та письма.

	навчального матеріалу.		
Займенник як частина мови. Роль займенників у мовленні. Особові займенники. Число та рід займенників. Розподіл особових займенників за трьома особами.	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – дидактичні ігри на визначення займенників та на визначення їх особи; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання творчих завдань (складання речень із займенниками); – виконання тестових завдань; – виконання усних та письмових вправ на відтворення навчального матеріалу. 	<ul style="list-style-type: none"> – знає визначення терміну «займенник»; – розуміє роль займенників у мовленні; – називає особові займенники (самостійно або з допомогою); – визначає особові займенники в реченні (самостійно або з допомогою); – визначає число та рід займенників (самостійно або з допомогою); – розподіляє особові займенники за особами(самостійно або з допомогою); – складає речення із займенниками (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> – формування грамотності; – розширення та збагачення активного словникового запасу займенниками; – розвиток мислення на основі визначення числа та роду займенників, розподілу особових займенників за особами; – розвиток уміння застосовувати набуті знання на практиці; – удосконалення навичок читання та письма.
Службові частини мови.	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення в 	<ul style="list-style-type: none"> – називає службові частини мови 	<ul style="list-style-type: none"> – формування

<p>Прийменник. Сполучник. Вживання сполучників для зв'язку однорідних членів речення. Вживання сполучників для зв'язку частин складного речення.</p>	<p>поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – дидактичні ігри на визначення службових частин мови (прийменників, сполучників); – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання тестових завдань; – виконання усних та письмових вправ на відтворення навчального матеріалу.</p>	<p>(самостійно або з допомогою); – розуміє особливість службових частин мови, їх роль у мовленні; – знає визначення терміну «прийменник»; – наводить приклади прийменників (самостійно або з допомогою); – визначає прийменники у реченні (самостійно або з допомогою); – знає визначення терміну «сполучник»; – наводить приклади сполучників (самостійно або з допомогою); – визначає сполучники у реченні (самостійно або з допомогою); – вживає сполучники в мовленні для зв'язку однорідних членів речення та частин складного речення.</p>	<p>грамотності; – розширення та збагачення активного словникового запасу прийменниками та сполучниками; – розвиток уваги та мислення на основі визначення сполучників та прийменників у реченні; – удосконалення навичок читання та письма.</p>
--	--	--	--

Синтаксис і пунктуація

<p>Звертання. Роль звертання в реченні. Місце звертання у реченні: на початку, в середині, в кінці. Розділові знаки при звертанні: кома, знак оклику.</p>	<p>– пояснення в поєднанні з демонстрацією наочного навчального матеріалу; – бесіда;</p>	<p>Учень/учениця: – знає, що називається звертанням; – розуміє роль звертання в реченні; – визначає місце звертання в реченні (самостійно або з допомогою); – знає, якими розділовими знаками</p>	<p>– формування знань про звертання; – розвиток логічного мислення, уваги в процесі визначення звертання та його місця</p>
---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – обмін думками; – дидактичні ігри на визначення звертання та його місця в реченні; – створення схеми «Місце звертання в реченні»; – виконання творчих завдань (складання речень зі звертаннями); – виконання усних та письмових вправ на відтворення навчального матеріалу. 	<ul style="list-style-type: none"> виділяється звертання в реченні; – складає речення зі звертаннями (самостійно або з допомогою); – з допомогою вчителя розставляє розділові знаки у реченнях зі звертаннями; – правильно інтонує речення зі звертаннями (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> в реченні, виділення звертання розділовими знаками; – розвиток вміння правильно інтонувати речення зі звертаннями; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.
<p>Поняття про речення. Головні члени речення: підмет, присудок. Поширені та непоширені речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Розділові знаки в кінці речень. Однорідні члени речення.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – дидактичні ігри на визначення головних членів речення; – дидактичні ігри на визначення видів 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає, що називається реченням; – знає визначення термінів «підмет» та «присудок»; – визначає головні члени речення (самостійно або з допомогою); – знає, які речення називаються поширеними та непоширеними; – з допомогою вчителя поширює непоширені речення; 	<ul style="list-style-type: none"> – встановлення логічних зв'язків, залежності між відомим матеріалом і новим; – розвиток мислення та уваги в процесі визначення головних членів речення, видів речень за метою

	<p>речень за метою висловлювання;</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання творчих завдань (складання речень з однорідними членами, складання різних типів речень за метою висловлювання); – дидактичні ігри на визначення однорідних членів речення; – виконання усних та письмових вправ на відтворення навчального матеріалу. 	<ul style="list-style-type: none"> – називає види речень за метою висловлювання (самостійно або з допомогою); – правильно інтонує типи речень за метою висловлювання (самостійно або з допомогою); – знає, які речення називаються розповідними, питальними, спонукальними; – визначає вид речення за метою висловлювання (самостійно або з допомогою); – ставить розділові знаки в кінці різних типів речень за метою висловлювання (самостійно або з допомогою); – правильно інтонує різні типи речень за метою висловлювання (самостійно або з допомогою); – знає, які члени речення називаються однорідними; – визначає однорідні члени речення в реченні (самостійно або з допомогою); – складає речення з однорідними членами (самостійно або з допомогою) . 	<p>висловлювання, однорідних членів речень;</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування операцій синтезу та аналізу; – формування вміння порівнювати види речень за метою висловлювання; – формування вміння інтонувати різні типи речень за метою висловлювання; – формування вміння самостійно знаходити помилки у своїй роботі; – удосконалення навичок читання та письма.
Комунікативна змістова лінія			
	Види		Напрями корекційно-

Зміст навчального матеріалу	навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	розвиткової роботи
<p>Повторення вивченого про текст. Будова тексту (зачин, основна частина, кінцівка). Заголовок тексту. Тема та основна думка тексту. Простий план тексту.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань учнів; – визначення структурних компонентів тексту; – складання простого плану тексту, який містить професійні слова та терміни, однорідні члени речення, звертання, різні види речень за метою висловлювання; – робота з текстами; – групове обговорення. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміє що таке текст, з допомогою вчителя визначає його структурні елементи (зачин, основну частину, кінцівку); – придумує (самостійно або з допомогою) заголовок до прочитаного, почутого тексту; – визначає (самостійно або з допомогою) тему та основну думку тексту; – з допомогою складає простий план прочитаного, почутого тексту. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – розвиток аналітико-синтетичної функції мислення, уваги в процесі створення простого плану тексту; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення навичок читання.
<p>Типи мовлення: розповідь, опис, роздум.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення в поєднанні з інформаційним та ілюстративним викладом навчального матеріалу; – робота з текстами 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – має уявлення про типи мовлення (розповідь, опис, роздум); – розуміє різницю між різними типами мовлення; – визначає тип мовлення прочитаного вчителем тексту (самостійно або з 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – удосконалення читацьких навичок, вміння переказувати

	<p>різних типів мовлення, які містять професійні слова та терміни, однорідні члени речення, звертання, різні види речень за метою висловлювання;</p> <p>– коментоване читання.</p>	<p>допомогою).</p>	<p>прочитане або почуте;</p> <p>– вміння порівнювати тексти різних типів мовлення;</p> <p>– розвиток уваги в процесі роботи над текстами;</p> <p>– корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма;</p> <p>– удосконалення навичок читання.</p>
<p><u>Види робіт</u> - Аудіювання. Слухання, сприймання та розуміння текстів, які належать до різних типів та жанрів мовлення. Відповіді учнів на тестові завдання до прослуханих текстів. Визначення у текстах професійних слів та термінів, однорідних членів речення та звертань, різних видів речень за метою висловлювання.</p>	<p>– робота з текстами для читання, аудіювання, переказу, які містять професійні слова та терміни, однорідні члени речення, звертання, різні типи речень за метою висловлювання;</p> <p>– обговорення;</p> <p>– обмін думками;</p> <p>– відповіді на запитання за змістом</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>– читає вголос та мовчки тексти, які належать до різних типів мовлення та жанрів;</p> <p>– відшукує в тексті необхідну інформацію (самостійно або з допомогою);</p> <p>– виділяє в прочитаному тексті головну інформацію (самостійно або з допомогою);</p> <p>– з допомогою ділить текст на змістові частини;</p> <p>– розуміє та відтворює зміст почутого повідомлення (самостійно або з</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення, вміння та здатності застосовувати здобуті знання та навички на практиці (читати вголос та мовчки, переказувати тексти, створювати власні висловлювання, записувати їх);</p> <p>– розвиток вміння відповідати на запитання за змістом</p>

<p>- Читання вголос та мовчки текстів діалогічного і монологічного характеру, які належать до різних типів мовлення. Ознайомлювальне читання.</p> <p>Говоріння. Переказ текстів, які належать до різних типів та жанрів мовлення. Усний стислий переказ тексту-опису предмета за поданим планом. Усний повний переказ тексту-опису предмета за поданим планом. Складання невеликих усних творів за поданим планом. Складання і розігрування діалогу відповідно до запропонованої вчителем ситуації спілкування. Складання висловлення за ілюстрацією (або коміксом). Продовження висловлювання за поданим початком. Складання усної розповіді на тему, пов'язану</p>	<p>прочитаного чи почутого тексту;</p> <ul style="list-style-type: none"> – складання усних та письмових творів, висловлювань, діалогів. 	<p>допомогою);</p> <ul style="list-style-type: none"> – висловлює власне ставлення до почутої інформації (самостійно або з допомогою); – з допомогою стисло переказує (усно і письмово) зміст почутого тексту; – з допомогою знаходить у почутому або прочитаному тексті відповіді на поставлені запитання; – з допомогою складає усну та письмову розповідь за поданим планом та опорними словами на запропоновану тему, яка стосується власного життєвого досвіду; – з допомогою складає усний та письмовий твір-опис предмета; – з допомогою продовжує розповідь про випадок з життя за поданим початком; – з допомогою розігрує діалог відповідно до ситуації, запропонованої вчителем; – з допомогою складає висловлювання за ілюстрацією або коміксом; – з допомогою складає розповіді на теми, пов'язані з життєвим досвідом учнів; 	<p>почутого повідомлення;</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвиток вміння спілкуватися в діалозі; – розвиток вміння описувати предмет, приміщення; – розвиток уваги та мислення в процесі роботи над текстами; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.
--	---	---	---

<p>з життєвим досвідом учнів («Мої літні канікули»). Складання й розігрування діалогів (телефонних розмов), що передбачають уникнення небажаного й небезпечного спілкування. Складання тексту-розповіді про свою школу (клас). Складання речень за опорними словами. Складання усного опису предмета за фотоілюстрацією або картиною. Складання усного твору-опису тварини, пташки за фотоілюстрацією або картиною.</p> <p>Письмо. Написання переказу тексту-опису предмета за поданим планом. Складання письмової розповіді на тему, пов'язану з життєвим досвідом учнів («Мої літні канікули»). Складання письмового тексту-розповіді</p>		<ul style="list-style-type: none"> – з допомогою складає та розігрує діалоги, що передбачають уникнення небезпечного спілкування; – складає усну та письмову розповідь про школу (клас); – складає речення за опорними словами (самостійно або з допомогою); – з допомогою складає усний та письмовий опис предмета за фотоілюстрацією або картиною; – з допомогою складає усний твір-опис тварини, пташки за фотоілюстрацією або картиною; – з допомогою пише переказ тексту-опису предмета за поданим планом. 	
--	--	---	--

<p>про свою школу, клас. Складання письмового опису предмета за фотоілюстрацією або картиною. Складання невеликих письмових творів на запропоновану тему за поданим планом та опорними словами. Письмове продовження розповіді про випадок із життя за поданим початком. Складання діалогу у письмовій формі відповідно до запропонованої вчителем ситуації спілкування.</p>			
Соціокультурна змістова лінія (компетентнісна)			
Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
<p>Вільне володіння державною мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів) <u>Орієнтовна тематика:</u> «Мова – ознака нації»;</p>	<p>– пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – формулювання</p>	<p>Учень/учениця: – спілкується українською мовою; – висловлює свої думки та погляди в усній та письмовій формі (самостійно або з допомогою); – цінує українську мову;</p>	<p>– формування знань про мову як ознаку нації, скарбницю духовності народу; – розвиток зв'язного мовлення;</p>

<p>«Мова - скарбниця духовності народу».</p>	<p>власної думки; – коментоване читання і обговорення тексту на мовну тематику; – демонстрація пізнавального відео; – відповіді на запитання; – обмін думками.</p>	<p>– дотримується культури мовлення та норм мовленнєвого етикету; – прагне використовувати українську мову в усіх сферах життя.</p>	<p>– розвиток вміння усно висловлювати свої думки, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації про мову; – розвиток уваги та мислення в процесі роботи над текстами; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Рідна мова – мова моєї нації», «Рідна та державна мова».</p>	<p>– розповідь; – пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів; – коментоване читання і обговорення текстів; – формулювання власної думки; – відповіді на запитання.</p>	<p>Учень/учениця: – висловлює усно та письмово думки і почуття рідною мовою (самостійно або з допомогою); – дотримується культури спілкування; – поважає учасників спілкування, їх культурні та особистісні відмінності; – виявляє толерантне ставлення до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя.</p>	<p>– розширення знань про рідну мову; – розвиток зв'язного мовлення в процесі формулювання власної думки; – розвиток уміння аналізувати та порівнювати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації; – розуміння толерантного ставлення до інших;</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – розвиток уваги та мислення в процесі роботи над текстами; – удосконалення навичок читання.
<p>Навчання впродовж життя (у межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Життєва мудрість у прислів'ях та приказках», «Знання – це скарб, а вміння вчитись – ключ до нього».</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з елементами бесіди; – коментоване читання і обговорення текстів; – відповіді на запитання; – обмін думками. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вміє працювати з нескладними текстами; – з допомогою вчителя шукає нову інформацію з різних джерел; – з допомогою вчителя визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення; – працює самостійно, виконуючи нескладні завдання; – організовує свій час і навчальний простір мовою (самостійно або з допомогою); – з допомогою вчителя оцінює власні результати навчання. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – формування вміння використовувати почуту інформацію у різних життєвих ситуаціях; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – удосконалення навичок читання.
<p>Громадянські та соціальні компетентності (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Я – громадянин», «Навіщо</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з використанням комп'ютерних технологій (мультимедійних презентацій, 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – з допомогою висловлює власну громадянську позицію; – шанує українську культуру, толерантно ставиться до інших культур; – знає, що всі люди мають рівні права 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток вміння висловлювати свою власну громадянську позицію, сприймати, розуміти, аналізувати почуту інформацію;

<p>людині держава?», «Я – українець (українка)», «Цінність справжньої дружби», «Відповідальність бути Людиною!».</p>	<p>відеороликів); – пізнавальна робота з текстами; – обговорення; – порівняння; – висловлення власної думки.</p>	<p>та можливості; – співпрацює з іншими для досягнення результату; – знає, що треба приймати активну участь у житті класу та школи; – ідентифікує себе як громадянина України; – володіє навичками соціальної поведінки; – проявляє інтерес до спілкування; – визнає цінність взаємодії з іншими людьми; – знає, як треба діяти у конфліктних ситуаціях; – знає норми і правила взаємодії з людьми (норми моралі, етикету); – знає норми і правила взаємодії/спілкування з однолітками і дорослими; – вміє встановлювати стосунки, взаємодіяти (знайомитися); – дотримується норм і правил поведінки.</p>	<p>– збагачення словникового запасу; – розвиток культури мовлення; – розвиток вміння цінувати українську мову як чинник національної та громадянської ідентичності; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Культурна компетентність (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u></p>	<p>– пояснення; – ознайомлення з побутом українців за допомогою</p>	<p>Учень/учениця: – висловлює свою думку з приводу почутої інформації (самостійно або з допомогою);</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення в процесі висловлення власних думок з приводу</p>

<p>«Побут українців», «Мамина колискова», «Народна пісня – душа народу».</p>	<p>комп'ютерних технологій; – прослуховування аудіозаписів колискових; – коментоване читання текстів; – обговорення; – обмін думками.</p>	<p>– розуміє цінність культури для людини і суспільства; – читає та з допомогою вчителя аналізує й інтерпретує запропоновані тексти; – сприймає та осмислює цінності, відображені в текстах; – проявляє інтерес до культурних здобутків українського народу.</p>	<p>почуто; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – удосконалення навичок читання; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
Повторення			
<p>Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.</p>	<p>– бесіда; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – дидактичні ігри та вправи на закріплення та узагальнення знань вивченого матеріалу; – виконання тестових завдань.</p>	<p>Учень/учениця у кінці навчального року (в межах пізнавальних можливостей): – має поняття про загальноживані слова та слова обмеженого вживання (професійні слова, терміни), знаходить їх у реченні, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знає та визначає значущі частини слова, основу слова (самостійно або з допомогою); – знає, яка частина мови називається іменником, прикметником, дієсловом,</p>	<p>– систематизація та узагальнення знань з таких розділів мовознавства: «Лексикологія», «Будова слова», «Морфологія», «Синтаксис», «Пунктуація»; – удосконалення знань про текст та його будову, тему тексту, простий план, типи</p>

		<p>займенником, сполучником, прийменником;</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначає (самостійно або з допомогою) число, рід та відмінок іменника, прикметника; – узгоджує іменники в роді, числі та відмінку з прикметниками (самостійно або з допомогою); – утворює (самостійно або з допомогою) кличну форму іменників; – визначає (самостійно або з допомогою) час дієслова; – змінює (самостійно або з допомогою) дієслова за часами; – знає правопис «не» з дієсловами; – визначає (самостійно або з допомогою) особу займенників (особових); – вживає (самостійно або з допомогою) сполучники для зв'язку однорідних членів речення та частин речення; – знає роль звертання в реченні; – визначає (самостійно або з допомогою) місце звертання в реченні; – розставляє (самостійно або з допомогою) розділові знаки при звертанні; 	<p>мовлення;</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування комунікативно-мовленнєвих умінь; – розвиток розумових, практичних і загальнонавчальних навичок та вмінь, уміння порівнювати, класифікувати, узагальнювати, планувати, контролювати процес і результати виконання завдання; – розвиток мислення на основі усвідомлення вивчених понять; – встановлення причинно-наслідкових зв'язків; – розвиток довготривалої пам'яті в процесі відтворення вивчених мовознавчих термінів; – розвиток
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> – знає, що таке граматична основа речення; – знає визначення термінів «підмет», «присудок»; – поширює (самостійно або з допомогою) непоширені речення; – знає, які є типи речень за метою висловлювання, з допомогою вчителя визначає їх; – ставить (самостійно або з допомогою) розділові знаки в кінці різних типів речень за метою висловлювання; – з допомогою вчителя правильно інтонує різні типи речень за метою висловлювання; – знає, які члени речення називаються однорідними, з допомогою вчителя знаходить їх у реченні; – з допомогою вчителя розставляє розділові знаки у реченнях з однорідними членами; – розрізняє монологічне та діалогічне мовлення; – знає, що таке текст, тема висловлювання; – з допомогою вчителя складає простий план до тексту; 	<ul style="list-style-type: none"> сприйняття інформації; – збагачення активного і пасивного словника вивченими поняттями; – розвиток вміння виокремлювати головне і другорядне; – удосконалення навичок письма та читання.
--	--	---	---

	– знає, які є типи мовлення, розрізняє їх; – з допомогою стисло та повно переказує (усно і письмово) зміст почутого тексту; – з допомогою створює усні та письмові висловлювання на запропоновану тему; – сприймає усну інформацію; – бере активну участь у комунікації (відповідно до пізнавальних можливостей); – відповідає на запитання за змістом почутого; – у межах пізнавальних можливостей володіє ключовими компетентностями Нової української школи.	

УКРАЇНСЬКА МОВА

8 клас

(3 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу.

Вступ.

Будова слова.

Морфологія.

Синтаксис і пунктуація.

Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вступ			
Культура усного і писемного мовлення.	– пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами; – порівняння; – наведення прикладів; – висловлення власної думки.	Учень/учениця: – знає, що таке усне та писемне мовлення, розрізняє їх; – з допомогою вчителя пояснює у чому полягає культура усного та писемного мовлення.	– активізація знань учнів з метою використання їхнього власного досвіду; – розвиток зв'язного мовлення; – підвищення пізнавальної активності.
Лінгвістична змістова лінія			

Будова слова

<p>Корінь слова. Спільнокореневі слова. Утворення нових слів за допомогою префіксів та суфіксів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань; – пояснення з опорою на наочність; – наведення прикладів спільнокореневих слів; – індивідуальна робота; – виконання усних та письмових вправ на утворення нових слів за допомогою префіксів та суфіксів; – виконання письмових вправ на визначення значущих частин слова. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – називає (самостійно або з допомогою) значущі частини слова, знає їхнє графічне позначення; – знає визначення термінів «корінь слова», «спільнокореневі слова», «префікс», «суфікс»; – наводить приклади спільнокореневих слів (самостійно або з допомогою); – утворює нові слова, додаючи префікси та суфікси (самостійно або з допомогою); – визначає корінь, префікс, суфікс у словах та графічно позначає їх (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток усного та писемного мовлення, мислення, уваги в процесі творення нових слів; – збагачення активного словника учнів спільнокореневими словами та словами, утвореними за допомогою префіксів і суфіксів; – розвиток логічного мислення шляхом добору спільнокореневих слів у тематичні групи; – розвиток уваги, аналітико-синтетичної функції мислення в процесі визначення значущих частин слова; – удосконалення навичок письма та читання.
--	--	--	--

Морфологія

Числівник

<p>Числівник як частина мови. Кількісні та порядкові числівники. Число та рід порядкових числівників. Прості та складені числівники.</p>	<p>– пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – бесіда з елементами обговорення; – наведення прикладів кількісних та порядкових числівників, простих та складених; – дидактичні ігри на визначення числівників; – виконання усних та письмових вправ на відтворення та застосування набутих знань.</p>	<p>Учень/учениця: – знає, яка частина мови називається числівником; – знаходить числівники в реченні (самостійно або з допомогою); – ставить запитання до числівників (самостійно або з допомогою); – розуміє різницю між кількісними та порядковими числівниками, визначає їх (самостійно або з допомогою); – визначає число та рід порядкових числівників (самостійно або з допомогою); – знає різницю між простими та складеними числівниками, визначає їх (самостійно або з допомогою);</p>	<p>– формування уявлень про числівник; – корекція процесів запам'ятовування на основі вивчення теми; – розвиток мислення на основі визначення кількісних та порядкових, простих та складених числівників; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.</p>
<p>Повторення. Займенник. Особові займенники. Присвійні займенники. Відмінювання особових</p>	<p>– актуалізація опорних знань; – пояснення в поєднанні з</p>	<p>Учень/учениця: – знає, яка частина мови називається займенником; – знаходить займенники в реченні</p>	<p>– поглиблення уявлень про займенник як частину мови; – розвиток</p>

<p>займенників.</p>	<p>інформаційним викладом навчального матеріалу; – наведення прикладів особових та присвійних займенників; – дидактичні ігри та вправи на визначення займенників; – виконання усних та письмових вправ на відтворення та застосування набутих знань.</p>	<p>(самостійно або з допомогою); – ставить запитання до займенників (самостійно або з допомогою); – знає, які займенники називаються особовими, присвійними; – наводить приклади особових та присвійних займенників (самостійно або з допомогою); – з допомогою відмінює особові займенники.</p>	<p>довготривалої пам'яті в процесі відтворення вивченого матеріалу; – розвиток мислення та уваги в процесі визначення особових та присвійних займенників; – розвиток мислення в процесі відмінювання особових займенників; – удосконалення навичок письма та читання.</p>
<p>Прислівник як частина мови. Утворення прислівників від інших частин мови. Правопис прислівників з іншими частинами мови.</p>	<p>– пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – наведення прикладів прислівників; – дидактичні ігри та вправи на визначення прислівників; – виконання усних</p>	<p>Учень/учениця: – знає, яка частина мови називається прислівником, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знає, в чому особливість прислівника як частини мови; – визначає прислівники в реченні (самостійно або з допомогою); – ставить запитання до прислівників (самостійно або з допомогою); – утворює прислівники від інших частин мови (самостійно або з допомогою);</p>	<p>– формування уявлень про прислівник; – збагачення активного словника прислівниками; – розвиток уваги та пам'яті на основі засвоєння знань про прислівник; – розвиток мислення на основі визначення прислівників в</p>

	та письмових вправ на застосування набутих знань.	– знає правила написання прислівників з іншими частинами мови.	реченнях; – корекція дрібної моторики пальців рук у процесі удосконалення навичок письма.
Синтаксис і пунктуація			
Повторення вивченого про речення. Повні та неповні речення, їх ознаки.	– актуалізація опорних знань; – пояснення в поєднанні з ілюстративним викладом навчального матеріалу; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань; – робота з текстами, які містять повні і неповні речення.	Учень/учениця: – знає, що називається реченням; – з допомогою вчителя називає різницю між повним і неповним реченням; – з допомогою вчителя визначає тип речення (повне, неповне).	– формування уявлень про повне та неповне речення; – розвиток логічного мислення в процесі усвідомлення різниці між повним та неповним реченням; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про повне та неповне речення; – розвиток вміння правильно інтонувати речення; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення

<p>Речення зі звертаннями. Розділові знаки при звертанні.</p>	<p>– пояснення з використанням наочності; – наведення прикладів; – дидактичні ігри та вправи на визначення звертання в реченнях; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.</p>	<p>Учень/учениця: – знає визначення терміну «звертання»; – визначає звертання в реченні (самостійно або з допомогою); – розставляє розділові знаки при звертанні (самостійно або з допомогою); – складає речення зі звертаннями (самостійно або з допомогою);</p>	<p>навичок читання.</p> <p>– формування уявлень про звертання; – розвиток логічного мислення та уваги в процесі визначення звертання в реченні та виділення його розділовими знаками; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про звертання; – розвиток вміння правильно інтонувати речення зі звертаннями; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Складне речення, його ознаки. Засоби зв'язку у складному реченні. Розділові</p>	<p>– пояснення з опорою на наочність; – наведення</p>	<p>Учень/учениця: – знає визначення терміну «складне речення»;</p>	<p>– формування уявлень про складне речення; – розвиток логічного</p>

<p>знаки між частинами складного речення (прості випадки).</p>	<p>прикладів складносурядних речень; – дидактичні ігри та вправи на визначення складних речень та розстановки розділових знаків у складному реченні; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань; – робота з текстами, що містять складні речення.</p>	<p>– знає ознаки складного речення та його відмінність від простого; – визначає складні речення в тексті (самостійно або з допомогою); – називає засоби зв'язку у складному реченні (самостійно або з допомогою); – визначає кількість простих речень у складному (самостійно або з допомогою); – з допомогою розставляє розділові знаки між частинами складносурядного речення.</p>	<p>мислення та уваги в процесі визначення кількості частин речень у складному та розстановки розділових знаків у ньому; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про складне речення; – розвиток вміння правильно інтонувати складні речення; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Складносурядне речення, його будова. Засоби зв'язку у складносурядному реченні. Розділові знаки у складносурядному реченні (прості випадки).</p>	<p>– пояснення з опорою на наочність; – наведення прикладів; – коментоване читання;</p>	<p>Учень/учениця: – знає визначення терміну «складносурядне речення»; – знає ознаки складносурядного речення, називає їх (самостійно або з допомогою);</p>	<p>– формування уявлень про складносурядне речення; – розвиток логічного мислення та уваги у процесі визначення</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – дидактичні ігри та вправи на визначення складносурядних речень; – робота з текстами, які містять складносурядні речення; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань; 	<ul style="list-style-type: none"> – визначає складносурядні речення в тексті (самостійно або з допомогою); – називає засоби зв'язку у складносурядному реченні (самостійно або з допомогою); – визначає кількість частин у складносурядному реченні (самостійно або з допомогою). – з допомогою розставляє розділові знаки у складносурядному реченні. 	<ul style="list-style-type: none"> кількості частин речень у складносурядному та розстановки розділових знаків у ньому; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про складносурядне речення; – розвиток вміння правильно інтонувати складносурядні речення; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення навичок читання.
Складнопідрядне речення, його будова. Засоби зв'язку у складнопідрядному реченні.	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з опорою на наочність; – наведення прикладів складнопідрядних 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає визначення терміну «складнопідрядне речення»; – знає ознаки складнопідрядного речення, називає їх (самостійно або з 	<ul style="list-style-type: none"> – формування уявлень про складнопідрядне речення; – розвиток логічного мислення та уваги в

	<p>речень; – коментоване читання; – дидактичні ігри та вправи на визначення складнопідрядних речень; – робота з текстами, які містять складнопідрядні речення; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.</p>	<p>допомогою); – визначає складнопідрядні речення в тексті (самостійно або з допомогою); – називає засоби зв'язку у складнопідрядному реченні; – визначає кількість частин у складнопідрядному реченні (самостійно або з допомогою). – з допомогою розставляє розділові знаки у складнопідрядному реченні.</p>	<p>процесі визначення частин у складнопідрядному реченні та розстановки розділових знаків у ньому; – розвиток пам'яті на основі запам'ятовування інформації про складнопідрядне речення; – розвиток вміння правильно інтонувати складнопідрядні речення; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.</p>
<p>Утворення складних речень за допомогою сполучників (і, а, але) та сполучних слів (який, коли, де, що, щоб, тому що).</p>	<p>– пояснення з опорою на наочність; – наведення прикладів; – коментоване читання; – робота з текстами,</p>	<p>Учень/учениця: – утворює складні речення за допомогою сполучників та сполучних слів (самостійно або з допомогою).</p>	<p>– розвиток логічного мислення та уваги в процесі утворення складних речень за допомогою сполучників та сполучних слів.</p>

	які містять складносурядні та складнопідрядні речення; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.		– корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення навичок читання.
Комунікативна змістова лінія			
Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Типи мовлення (повторення). Текст (повторення). Поняття про стилі мовлення (розмовний, художній, науковий, офіційно-діловий). Сфери вживання стилів мовлення (розмовного, художнього, наукового, офіційно-ділового).	– пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; – робота з текстами різних типів та стилів мовлення; – коментоване читання; – групове обговорення; – висловлення власної думки.	Учень/учениця: – розуміє різницю між типами мовлення; – з допомогою вчителя класифікує тексти за типами мовлення; – розуміє що таке текст, з допомогою вчителя визначає його тему та основну думку; – розуміє різницю між стилями мовлення; – з допомогою вчителя визначає стиль мовлення тексту; – знає сфери вживання стилів мовлення.	– розвиток зв'язного мовлення, логічного мислення, уваги, спостережливості в процесі визначення типів та стилів мовлення текстів; – формування комунікативно-мовленнєвих умінь; – збагачення словникового запасу; – удосконалення навичок читання.
Види робіт	– робота з текстами	Учень/учениця:	– розвиток зв'язного

<p>- Аудіювання. Слухання, сприймання та розуміння текстів, що належать до різних типів і стилів мовлення. Відповіді учнів на тестові завдання до прослуханих текстів. Визначення у текстах числівників, займенників, прислівників, речень зі звертаннями, складносурядних та складнопідрядних речень.</p> <p>- Читання. Читання вголос та мовчки текстів, які належать до різних стилів (розмовного, художнього, наукового) та типів (розповідь, опис, роздум) мовлення, містять звертання, складносурядні та складнопідрядні речення.</p> <p>Говоріння. Стислий усний переказ тексту розповідного характеру з елементами опису зовнішності людини</p>	<p>для аудіювання, читання, переказу, які містять звертання, складносурядні та складнопідрядні речення, займенники, числівники, дієслова, прислівники; – відповіді на запитання за змістом текстів; – колективне обговорення; – висловлення власних думок; – складання усних та письмових висловлювань.</p>	<p>– розуміє та відтворює зміст текстів, які належать до різних типів та стилів мовлення (самостійно або з допомогою); – читає вголос та мовчки тексти; – з допомогою вчителя знаходить у почутому тексті відповіді на поставлені запитання; – визначає основну інформацію в тексті (самостійно або з допомогою); – читає вголос та мовчки тексти (складніші в порівнянні з попередніми класами) різних стилів та типів мовлення, які містять звертання, складносурядні та складнопідрядні речення, прислівники, числівники, займенники (самостійно або з допомогою); – переказує стисло (усно та письмово) тексти розповідного характеру з елементами опису зовнішності людини (самостійно або з допомогою); – з допомогою складає усні та письмові елементарні роздуми на життєву тему; – з допомогою створює усні та письмові висловлювання на запропоновану тему;</p>	<p>мовлення в процесі створення усних та письмових переказів і творів; – збагачення словникового запасу учнів; – розвиток вміння застосовувати здобуті знання, вміння та навички на практиці (читати вголос, переказувати невеликі тексти, створювати власні висловлювання, записувати їх); – розвиток вміння описувати зовнішність людини, роздумувати на запропоновану тему; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення навичок читання.</p>
--	---	---	---

<p>(за поданим планом). Складання елементарних роздумів на життєву тему. Створення усних висловлювань на запропоновану тему. Складання й розігрування діалогу етикетного характеру з використанням етикетних формул вітання, прохання, вдячності (у музеї, бібліотеці, магазині та ін.) з урахуванням віку та статусу співрозмовника. Складання усного висловлювання про красу осінньої природи за фотоілюстрацією. Складання і розігрування діалогів, які містять прохання про допомогу й висловлення порад щодо проблемної життєвої ситуації. Складання і розігрування діалогів «Розмова з лікарем про стан здоров'я». Складання розповіді про зовнішній</p>		<ul style="list-style-type: none"> – складає й розігрує діалоги етикетного характеру, діалоги, які містять прохання про допомогу, обмін враженнями від побаченого (самостійно або з допомогою); – складає усне висловлювання (самостійно або з допомогою); – з допомогою пише стислий письмовий переказ тексту розповідного характеру з елементами опису зовнішності людини після його усного озвучення. 	
--	--	---	--

<p>вигляд знайомої людини. Складання і розігрування діалогів відповідно до запропонованої ситуації спілкування – обмін враженнями після екскурсії, поїздки, перегляду цікавого фільму і т.д. з використанням вигуків. Докладний усний переказ художнього тексту розповідного характеру з елементами роздуму. Усний твір-роздум на тему, пов'язану з життєвим досвідом учнів за колективно складеним планом («Чому потрібно слухатися старших», «Чому потрібно захищати слабших»).</p> <p>Письмо.</p> <p>Стислий письмовий переказ тексту розповідного характеру з елементами опису зовнішності людини (за поданим планом) після його усного озвучення (з допомогою вчителя).</p>			
---	--	--	--

<p>Складання письмового елементарного роздуму на життєву тему після його усного озвучення (з допомогою вчителя). Складання пам'ятки-інструкції «Безпечне користування Інтернетом». Складання пам'ятки «Правила дорожнього руху» з використанням прислівників. Створення елементарних письмових висловлювань на запропоновану тему (з допомогою вчителя). Складання тексту вітальної листівки з нагоди Дня матері з використанням звертань.</p>			
Соціокультурна змістова лінія (компетентності)			
Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової Роботи
Вільне володіння державною мовою (в межах пізнавальних можливостей	– пояснення з елементами бесіди; – наведення	Учень/учениця: – дотримується культури усного та писемного мовлення;	– розвиток вміння сприймати, розуміти, аналізувати почуту

<p>учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Культура усного і писемного мовлення», «Українська мова одна з наймилозвучніших і найбагатших мов світу».</p>	<p>прикладів; – пізнавальна робота з текстами; – формулювання власної думки; – відповіді на запитання; – обговорення.</p>	<p>– розуміє потребу спілкуватися українською мовою як рідною; – спілкується українською мовою в усіх сферах суспільного життя; – з допомогою вчителя висловлює свої думки; – з допомогою пояснює, в чому унікальність української мови; – взаємодіє з іншими особами в усній формі.</p>	<p>інформацію; – розвиток вміння висловлювати думки, почуття, погляди в усній та письмовій формі; – формування знань про культуру усного та писемного мовлення, про унікальність української мови; – розвиток та корекція зв'язного мовлення, вміння висловлювати свої думки щодо почутої інформації; – усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування; – удосконалення читацьких навичок.</p>
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів).</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів; – коментоване</p>	<p>Учень/учениця: – розуміє, яка роль рідної мови в житті людини; – висловлює усно та письмово думки і почуття рідною мовою;</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення, вміння аналізувати та порівнювати, робити самостійні висновки в</p>

<p><u>Орієнтовна тематика:</u> «Роль рідної мови в житті людини», "Збережемо наш скарб – рідну мову"</p>	<p>читання; – обговорення; – формулювання власної думки.</p>	<p>– поважає учасників спілкування, їх культурні та особистісні відмінності; – виявляє толерантне ставлення до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя.</p>	<p>процесі формування знань про рідну мову; – розуміння толерантного ставлення до інших; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Навчання впродовж життя (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Для чого потрібно навчатися?», «Роль навчання у виборі майбутньої професії»</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – пізнавальна робота з текстами; – дискусія; – коментоване читання; – висловлення власної думки.</p>	<p>Учень/учениця: – усвідомлює важливість опанування умінь і навичок, необхідних для подальшого навчання; – з допомогою вчителя визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення; – працює самостійно, виконуючи нескладні завдання; – працює в групі; – з допомогою вчителя оцінює власні результати навчання.</p>	<p>– розширення знань про роль навчання; – розвиток зв'язного мовлення, активізація мислення та уваги шляхом засвоєння почутої інформації; – формування вміння використовувати почуту інформацію у різних життєвих ситуаціях; – удосконалення читацьких навичок.</p>
<p>Громадянська та соціальна компетентності (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Конституція України у</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами (читання, переказування, обговорення);</p>	<p>Учень/учениця: – висловлює власну думку з приводу почутої інформації (самостійно або з допомогою); – слухає і чує інших; – аргументує свою позицію;</p>	<p>– формування комунікативно-мовленнєвих умінь; – розширення знань учнів про роль громадянина;</p>

<p>моєму житті», «Я – дитина, я – громадянин», «Етикетні засоби рідної мови», «Умії дякувати», « Моя шкільна родина».</p>	<p>– висловлення власної думки.</p>	<p>– співпрацює в команді, виділяє та виконує власну роль в командній роботі; – поважає права людини; – має уявлення про громадянську відповідальність, патріотизм, гідність, свободу, їх роль для держави; – знає, що всі люди мають рівні права та можливості; – знає, що треба приймати активну участь у житті класу та школи; – ідентифікує себе як громадянина України; – володіє навичками соціальної поведінки; – знає, як треба діяти у конфліктних ситуаціях; – приймає норми і правила взаємодії з людьми (норми моралі, етикету).</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення, вміння висловлювати власну думку; – розвиток вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію; – розвиток уваги, пам'яті шляхом засвоєння теми уроку, – удосконалення читацьких навичок.</p>
<p>Культурна компетентність (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Культурні цінності українського народу», «Марія Приймаченко. Ознайомлення з творчістю</p>	<p>– пояснення; – ознайомлення з культурними цінностями українського народу за допомогою комп'ютерних технологій;</p>	<p>Учень/учениця: – розуміє роль культурної спадщини і цінностей для народу; – використовує мову для духовного, культурного та національного самовираження; – цікавиться культурними здобутками; – сприймає цінності, актуалізовані в</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань;</p>

художниці», «Родинно-побутова культура (шанобливе ставлення до рідних та близьких)».	– ознайомлення з життям та творчістю М.Приймаченко за допомогою мультимедійних засобів; – робота з текстами; – висловлення власної думки; – колективне спілкування.	текстах.	– формування вміння використовувати знання у різних життєвих ситуаціях – удосконалення навичок читання.
Повторення			
Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.	– колективне спілкування; – індивідуальна робота; – дидактичні вправи на визначення поширених та непоширених речень, типів складних речень, знаходження звертань, розстановку розділових знаків; – дидактичні ігри на визначення числівників,	Учень/учениця у кінці навчального року (в межах пізнавальних можливостей): – називає значущі частини слова та вміє графічно їх позначати (самостійно або з допомогою); – знає, які слова називаються спільнокореновими, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – утворює нові слова за допомогою префіксів та суфіксів; – знає, що таке числівник, дає визначення цьому терміну, наводить приклади числівників (самостійно або з допомогою);	– систематизація та узагальнення знань з таких розділів мовознавства: «Будова слова», «Морфологія», «Синтаксис», «Пунктуація»; – формування та розширення знань про текст, тему висловлювання, типи та стилі мовлення; – розвиток мислення на основі усвідомлення вивчених понять,

	<p>прислівників, займенників; – виконання тестових завдань.</p>	<p>– знає, які числівники називаються кількісними, а які – порядковими, дає визначення цим поняттям, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – визначає рід та число порядкових числівників (самостійно або з допомогою); – знає різницю між простими, складними та складеними числівниками, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знаходить числівники в реченні, тексті, визначає їх тип (самостійно або з допомогою); – знає, що таке займенник, у чому його особливість як частини мови; – наводить приклади займенників (самостійно або з допомогою); – знає, які займенники називаються особовими та присвійними, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – відмінює особові займенники (самостійно або з допомогою); – знаходить займенники в реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – знає, що таке прислівник, дає визначення цьому терміну, наводить</p>	<p>встановлення причинно-наслідкових зв'язків; – розвиток і корекція пам'яті на основі запам'ятовування мовознавчих термінів; – розвиток свідомого сприйняття інформації; – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення активного і пасивного словника вивченими поняттями. – розвиток розумових, практичних і загальнонавчальних навичок та вмінь, уміння порівнювати, класифікувати, узагальнювати, планувати, контролювати процес і результати виконання завдання; – розвиток вміння</p>
--	---	---	---

		<p>приклади прислівників (самостійно або з допомогою);</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає у чому полягає особливість прислівника як частини мови; – визначає прислівники в реченні (самостійно або з допомогою); – утворює прислівники від інших частин мови (самостійно або з допомогою); – знає, що таке речення, дає визначення цьому терміну (самостійно або з допомогою); – знає, які речення називаються повними, а які – неповними, дає визначення цим термінам (самостійно або з допомогою); – знаходить повні та неповні речення в тексті (самостійно або з допомогою); – знає, що називається звертанням, дає визначення цьому терміну (самостійно або з допомогою); – знаходить звертання в реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – знає, які розділові знаки ставляться у реченні зі звертаннями, розставляє їх (самостійно або з допомогою); – знає, яке речення називається 	<p>виокремлювати головне і другорядне;</p> <ul style="list-style-type: none"> – удосконалення навичок читання та письма.
--	--	--	---

		<p>складним, дає визначення цьому терміну (самостійно або з допомогою);</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначає вид складного речення (самостійно або з допомогою); – утворює складні речення за допомогою сполучників або сполучних слів (самостійно або з допомогою); – знає, яке речення називається складносурядним, дає визначення цьому терміну (самостійно або з допомогою); – у нескладних випадках визначає засоби зв'язку між частинами складносурядного речення (самостійно або з допомогою); – у нескладних випадках розставляє розділові знаки між частинами складносурядного речення (самостійно або з допомогою); – знає, яке речення називається складнопідрядним, дає визначення цьому терміну (самостійно або з допомогою); – у нескладних випадках визначає засоби зв'язку між частинами складнопідрядного речення (самостійно або з допомогою); – у нескладних випадках розставляє	
--	--	---	--

	<p>розділові знаки між частинами складнопідрядного речення (самостійно або з допомогою);</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає, що таке текст, тема висловлювання, дає визначення цим термінам (самостійно або з допомогою); – знає, які є типи мовлення, називає та розрізняє їх (самостійно або з допомогою); – знає, які є стилі мовлення, називає та розрізняє їх (самостійно або з допомогою); – з допомогою стисло та повно переказує (усно і письмово) зміст почутого тексту; – з допомогою створює усні та письмові висловлювання на запропоновану тему; – сприймає усну інформацію; – бере активну участь у комунікації (відповідно до пізнавальних можливостей); – відповідає на запитання за змістом почутого; – у межах пізнавальних можливостей володіє ключовими компетентностями Нової української школи.	
--	---	--

УКРАЇНСЬКА МОВА
9 клас
(2 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу.

Вступ.

Орфографія.

Лексикологія.

Морфологія.

Синтаксис і пунктуація.

Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.

Основна частина

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вступ			
Мова – основа культури кожної нації.	– пояснення з елементами бесіди; – коментоване читання і обговорення текстів; – відповіді на	Учень/учениця: – знає, що таке культура та нація, усвідомлює їх значення для держави; – відповідає на запитання вчителя стосовно почутої інформації (самостійно або з допомогою);	– розширення знань учнів про поняття «мова», «культура», «нація»; – розвиток зв'язного мовлення, пізнавальної

	запитання; – обмін думками.	– висловлює власні думки та робить висновки (самостійно або з допомогою).	активності, мислення, уваги в процесі засвоєння нових знань; – збагачення активного словника.
--	--------------------------------	---	--

Лінгвістична змістова лінія

Орфографія

Повторення. Велика буква у власних назвах.	– пояснення використанням наочності (мультимедійна презентація); – бесіда; – усні відповіді; – робота з реченнями, текстами; – складання речень з власними назвами; – дидактичні ігри на визначення власних назв та орфографію їх написання.	з	Учень/учениця: – знає, що таке власні назви та наводить приклади (самостійно або з допомогою); – добирає власні назви до різних тематичних груп (самостійно або з допомогою); – знає орфографію написання власних назв; – пише словникові диктанти з власними назвами (самостійно або з допомогою); – знаходить власні назви в реченнях, текстах (самостійно або з допомогою); – складає речення з власними назвами (самостійно або з допомогою).	— розвиток зв'язного мовлення, мислення, уваги в процесі визначення власних назв та їх написання; — поповнення словникового запасу власними назвами; — покращення мовних навичок; — розширення кругозору; — розвиток уміння застосовувати здобуті мовні знання на практиці; — корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.
--	---	---	--	--

Лексикологія

<p>Повторення. Професійні слова та терміни.</p>	<p>– пояснення використанням наочності (мультимедійна презентація); – колективне спілкування; – робота з реченнями та текстами, які містять професійні слова та терміни; – складання речень з професійними словами та термінами; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.</p>	<p>з</p>	<p>Учень/учениця: – знає, які слова називаються професійними; – наводить приклади професійних слів, визначає їх у реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – знає визначення поняття «термін»; – наводить приклади термінів, визначає їх у реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – складає речення з професійними словами та термінами (самостійно або з допомогою).</p>	<p>— удосконалення та поглиблення знань про професійні слова та терміни; — поповнення словникового запасу професійними словами та термінами; — покращення мовних навичок; — розширення кругозору; — розвиток уміння застосовувати здобуті мовні знання на практиці; — корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.</p>
---	--	----------	--	---

Морфологія

<p>Повторення. Самостійні та службові частини мови, їх ознаки та відмінності. Вигук як особлива частина мови.</p>	<p>– пояснення використанням наочності (мультимедійна презентація);</p>	<p>з</p>	<p>Учень/учениця: – пояснює (самостійно або з допомогою) різницю між самостійними та службовими частинами мови; – називає самостійні та службові</p>	<p>— розширення знань про службові та самостійні частини мови; — розвиток зв'язного</p>
---	---	----------	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> – колективне спілкування; – робота з текстами; – складання речень з вигуками; – дидактичні ігри на визначення самотійних та службових частин мови; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань. 	<p>частини мови (самотійно або з допомогою);</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає, яка частина мови називається вигуком та у чому її особливість; – наводить приклади вигуків (самотійно або з допомогою); – визначає вигуки у реченні (самотійно або з допомогою); – визначає в реченні самотійні та службові частини мови (самотійно або з допомогою). 	<p>мовлення, мислення в процесі пояснення різниці між самотійними та службовими частинами мови;</p> <ul style="list-style-type: none"> — розвиток уваги в процесі визначення вигуків у реченні; — поповнення словникового запасу вигуками та іншими частинами мови; — покращення мовних навичок; — розвиток уміння застосовувати здобуті мовні знання на практиці; — корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.
--	--	---	---

Синтаксис та пунктуація

<p>Повторення. Прості та складні речення. Речення поширені та непоширені.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – актуалізація опорних знань учнів; – робота за прямою 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає, яке речення називається простим, а яке складним, з допомогою 	<ul style="list-style-type: none"> – удосконалення знань з вивчених раніше тем;
---	---	---	--

<p>Розділові знаки у складних реченнях (нескладні випадки). Розділові знаки у реченнях зі звертаннями.</p>	<p>вказівкою вчителя; – дидактичні ігри на визначення поширених та непоширених речень, простих та складних речень; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – виконання усних та письмових вправ на розстановку розділових знаків у складних реченнях та у реченнях зі звертаннями.</p>	<p>вчителя дає визначення термінів «просте речення», «складне речення»; – розуміє різницю між простим та складним реченням; – знає, яке речення називається поширеним, а яке непоширеним; – з допомогою вчителя дає визначення термінів «поширене речення», «непоширене речення»; – з допомогою вчителя розставляє розділові знаки у складних реченнях та в реченнях зі звертаннями.</p>	<p>– розвиток операцій мислення (аналізу, синтезу, порівняння), уваги, пам'яті в процесі повторення вивченого про просте та складне речення, поширене та непоширене речення, розстановки розділових знаків у складних реченнях та при звертанні; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма.</p>
<p>Комунікативна змістова лінія</p>			
<p>Зміст навчального матеріалу</p>	<p>Види навчальної діяльності</p>	<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Напрями корекційно-розвиткової роботи</p>
<p>Повторення вивченого. Текст та його структура (зачин, основна частина, кінцівка). Заголовок тексту. Тема висловлювання. Типи</p>	<p>– актуалізація опорних знань учнів; – визначення структурних компонентів тексту;</p>	<p>учень/учениця: – розуміє що таке текст, з допомогою вчителя визначає його структурні елементи (зачин, основну частину, кінцівку);</p>	<p>– удосконалення та поглиблення знань про текст; – розвиток зв'язного мовлення;</p>

<p>мовлення (розповідь, опис, роздум). Стилї мовлення (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – роботи з текстами різних типів та стилів мовлення; – виконання дидактичних вправ; – відповіді на запитання; – обговорення. 	<ul style="list-style-type: none"> – придумує (самостійно або з допомогою) заголовки до прочитаного тексту; – визначає (самостійно або з допомогою) тему прочитаного тексту; – знає типи мовлення та називає їх; – називає відмінності між типами мовлення (самостійно або з допомогою); – визначає тип мовлення запропонованого тексту (самостійно або з допомогою); – знає стилї мовлення та називає їх; – знає сфери використання вивчених стилів мовлення, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – визначає стиль мовлення запропонованого тексту (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> – збагачення словникового запасу; – розвиток вміння виділяти головне і другорядне; – корекція аналітико-синтетичної функції мислення в процесі визначення типу та стилю мовлення запропонованих текстів; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма. – удосконалення навичок читання.
<p><u>Види робіт</u> Аудіювання. Слухання, сприймання та розуміння текстів, які належать до різних типів, жанрів та стилів мовлення, містять числівники, займенники, прислівники, звертання, речення поширені</p>	<ul style="list-style-type: none"> – робота з текстами для аудіювання, читання, переказу, які містять числівники, займенники, прислівники, звертання, поширені та непоширені речення, 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміє та відтворює зміст текстів, які належать до різних типів, стилів та жанрів мовлення; – з допомогою вчителя знаходить у почутому тексті відповіді на поставлені запитання; – визначає основну інформацію в тексті (самостійно або з допомогою); 	<ul style="list-style-type: none"> – формування комунікативних мовленнєвих умінь; – розвиток зв'язного мовлення в процесі створення усних та письмових переказів і творів; – збагачення

<p>та непоширені, складносурядні та складнопідрядні. Відповіді учнів на тестові завдання до прослуханих текстів.</p> <p>Читання. Читання мовчки та читання вголос текстів різних типів, жанрів та стилів мовлення, що містять числівники, займенники, прислівники, звертання, поширені та непоширені речення, складносурядні та складнопідрядні речення.</p> <p>Говоріння. Стислий усний переказ тексту розповідного характеру з елементами опису приміщення. Повний усний переказ тексту з елементами опису приміщення. Стислий усний переказ тексту з елементами опису природи. Стислий усний переказ тексту з</p>	<p>складносурядні та складнопідрядні речення.</p> <p>– відповіді на запитання за змістом текстів;</p> <p>– колективне обговорення;</p> <p>– висловлення власних думок.</p>	<p>та</p> <p>– читає вголос та мовчки тексти (складніші в порівнянні з попередніми класами) різних стилів, типів та жанрів мовлення, які містять числівники, займенники, прислівники, звертання, поширені та непоширені речення, складносурядні та складнопідрядні речення;</p> <p>– переказує стисло (усно та письмово) та повно (усно) тексти розповідного характеру з елементами опису приміщення, процесу праці, місцевості (самостійно або з допомогою);</p> <p>– з допомогою розігрує діалоги (телефонні розмови), що передбачають уникання небажаного й небезпечного спілкування;</p> <p>– з допомогою складає усні та письмові елементарні роздуми на життєву тему;</p> <p>– з допомогою пише лист до близької людини.</p>	<p>словникового запасу учнів;</p> <p>– розвиток вміння застосовувати здобуті знання, вміння та навички на практиці (читати вголос, переказувати невеликі тексти, створювати власні висловлювання, записувати їх);</p> <p>– розвиток вміння описувати приміщення, процес праці, місцевість;</p> <p>– роздумувати на запропоновану тему;</p> <p>– розвиток вміння розігрувати діалоги відповідно до запропонованої ситуації спілкування;</p> <p>– корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма;</p> <p>– удосконалення</p>
--	--	--	--

<p>елементами опису процесу праці. Повний усний переказ тексту з елементами опису процесу праці. Складання й розігрування діалогів (телефонних розмов), що передбачають уникання небажаного й небезпечного спілкування. Стислий усний переказ розповідного тексту з елементами опису місцевості в художньому стилі (за складним планом). Усний твір-опис місцевості (вулиці, села, міста) на основі особистих спостережень і вражень (за складним планом). Складання та розігрування діалогу-розпитування або домовляння (телефонної розмови) з використанням неповних речень. Створення висловлення розповідного характеру з елементами роздуму «Техніка в моєму житті». Усний твір-роздум</p>			навичок читання та письма.
---	--	--	----------------------------

<p>на тему, пов'язану з життєвим досвідом учнів за колективно складеним планом («Чому необхідно знати історію свого народу», «Чому потрібно берегти природу»). Лист до рідної людини з використанням звертань.</p> <p>Письмо. Стислий письмовий переказ тексту розповідного характеру з елементами опису приміщення. Стислий письмовий переказ тексту з елементами опису природи. Складання інструкції «Як у мережі Інтернет розшукати потрібну інформацію». Стислий письмовий переказ тексту з елементами опису процесу праці. Письмове висловлення розповідного характеру з елементами роздуму («Техніка в моєму житті»). Написання листа до рідної людини з</p>			
---	--	--	--

використанням звертань.			
Ділове мовлення. Сфери використання ділового мовлення. Заява. Автобіографія. Лист, листівка, запис адреси на листівці та конверті. Написання листа.	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з опорою на наочність; – коментоване читання зразків заяв, автобіографій, листів, листівок; – обговорення; – робота за зразком. 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> – називає сфери використання ділового мовлення (самостійно або з допомогою); – з допомогою пише заяву, автобіографію, лист, підписує листівку, записує адресу на конверті. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – удосконалення навичок читання та письма; – корекція мислення, уваги, вміння формулювати свою думку; – розвиток наполегливості та вміння доводити розпочату справу до кінця.

**Соціокультурна змістова лінія
(компетентнісна)**

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вільне володіння державною мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів) <u>Орієнтовна тематика:</u>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення в поєднанні з інформаційним викладом навчального матеріалу; 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> – спілкується українською мовою; – з допомогою вчителя висловлює свої думки та погляди в усній та письмовій формі; 	<ul style="list-style-type: none"> – розширення знань про мову як національну ідентичність; – розвиток зв'язного

<p>«Мова – найцінніший скарб», «Українська мова – основа національної ідентичності»,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – формулювання власної думки; – коментоване читання і обговорення тексту на мовну тематику; – обмін думками. 	<ul style="list-style-type: none"> – цінує українську мову; – дотримується культури мовлення та норм мовленнєвого етикету; – прагне використовувати українську мову в усіх сферах життя. 	<ul style="list-style-type: none"> мовлення; – розвиток вміння висловлювати свої думки, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації про мову; – розвиток уваги та мислення в процесі роботи над текстами та їх обговорення; – удосконалення читацьких навичок.
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів).</p> <p><u>Орієнтовна тематика:</u> «Чому треба берегти рідну мову?», «Барви українського слова», «Чистіша від сльози вона хай буде»</p>	<ul style="list-style-type: none"> – розповідь; – пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів; – коментоване читання; – обговорення; – формулювання власної думки; – обмін думками. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – висловлює усно та письмово думки і почуття рідною мовою; – дотримується культури спілкування; – поважає учасників спілкування, їх культурні та особистісні відмінності; – виявляє толерантне ставлення до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя. 	<ul style="list-style-type: none"> – формування та розширення знань про рідну мову; – розвиток зв'язного мовлення; – розвиток вміння аналізувати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації; – розуміння толерантного ставлення до інших;

			<ul style="list-style-type: none"> – розвиток уваги в процесі роботи над текстами; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – удосконалення читацьких навичок.
<p>Навчання впродовж життя (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Ким би я хотів (хотіла) стати і чому?», «Люди, з яких я беру приклад»,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – колективне спілкування; – пізнавальна робота з текстами; – бесіда; – коментоване читання текстів; – висловлення власної думки; – відповіді на запитання. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлює важливість опанування умінь і навичок, необхідних для подальшого навчання; – з допомогою вчителя визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення; – працює самостійно, виконуючи нескладні завдання; – працює в групі; – з допомогою вчителя оцінює власні результати навчання. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – корекція дрібної моторики пальців рук в процесі удосконалення навичок письма; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.
<p>Громадянська та соціальна компетентності (у межах</p>	<ul style="list-style-type: none"> – колективне спілкування; 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – має уявлення про громадянську 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення;

<p>пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Роль запорозького козацтва в історії України», «Чому необхідно знати історію своєї держави», «Вірний друг – то найкращий скарб», «Ой роде наш красний», «Любить людей мене навчила мати»</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пізнавальна робота з текстами; – коментоване читання; – висловлення власної думки; – відповіді на запитання; – обговорення. 	<p>відповідальність, патріотизм, гідність, свободу, їх роль для держави;</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає, що всі люди мають рівні права та можливості; – співпрацює з іншими для досягнення результату. – знає, що треба приймати активну участь у житті класу та школи; – ідентифікує себе як громадянина України; – володіє навичками соціальної поведінки; – знає, як треба діяти у конфліктних ситуаціях; – проявляє інтерес до спілкування; – визнає цінність взаємодії з іншими людьми; – знає норми і правила взаємодії/спілкування з однолітками і дорослими; – вміє встановлювати стосунки, взаємодіяти (знайомитися). 	<ul style="list-style-type: none"> – корекція вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію; – корекція уваги, пам'яті шляхом засвоєння теми уроку; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях; – удосконалення навичок читання; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.
<p>Культурна компетентність (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Культурна спадщина</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення; – ознайомлення з культурними здобутками України за допомогою 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміє роль культурної спадщини і цінностей для народу; – використовує мову для духовного, культурного та національного 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – активізація

<p>України», символіка «Народна українців», «Краса врятує світ», «Національне вбрання українців».</p>	<p>комп'ютерних технологій; – пізнавальна робота з текстами; – коментоване читання; – обмін думками.</p>	<p>самовираження; – читає та з допомогою вчителя аналізує й інтерпретує тексти; – сприймає та осмислює цінності, актуалізовані в текстах; – цікавиться культурними здобутками.</p>	<p>мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – удосконалення навичок читання; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
Повторення			
<p>Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.</p>	<p>– бесіда; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – дидактичні ігри на визначення самостійних та службових частин мови; – дидактичні вправи на визначення власних назв, професійних слів та термінів; – робота зі складними реченнями; – виконання</p>	<p>– Учень/учениця у кінці навчального року (в межах пізнавальних можливостей): – знає, що таке власні назви, особливості їх написання, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знає, які слова називаються професійними та термінами, наводить приклади; – знаходить професійні слова та терміни в реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – знає різницю між самостійними та службовими частинами мови; – називає самостійні та службові частини мови (самостійно або з допомогою);</p>	<p>– систематизація та узагальнення знань з таких розділів мовознавства: «Лексикологія», «Орфографія», «Морфологія», «Синтаксис», «Пунктуація»; – формування комунікативно-мовленнєвих умінь; – удосконалення знань про текст та його будову; – розвиток мислення на основі усвідомлення</p>

	тестових завдань.	<ul style="list-style-type: none"> – знає визначення термінів «іменник», «прикметник», «дієслово», «числівник», «займенник», «прислівник», «прийменник», «сполучник», «вигук»; – визначає самостійні та службові частини мови в реченні (самостійно або з допомогою); – наводить приклади вигуків, складає з ними речення (самостійно або з допомогою); – знає, яке речення називається простим, а яке — складним, дає визначення понять «просте речення», «складне речення» (самостійно або з допомогою); – розуміє різницю між простим та складним реченням; – знає, яке речення називається поширеним, а яке — непоширеним; – дає визначення понять «поширене речення», «непоширене речення» (самостійно або з допомогою); – з допомогою вчителя розставляє розділові знаки у складних реченнях та в реченнях зі звертаннями. – розуміє що таке текст, з допомогою вчителя визначає його структурні 	<ul style="list-style-type: none"> вивчених понять; – встановлення причинно-наслідкових зв'язків; – розвиток і корекція пам'яті на основі повторення мовознавчих термінів; – розвиток сприйняття інформації; – збагачення активного і пасивного словника вивченими поняттями; – розвиток розумових, практичних і загальнонавчальних навичок та вмінь, уміння порівнювати, класифікувати, узагальнювати, планувати, контролювати процес і результати виконання завдання; – встановлення причинно-наслідкових
--	-------------------	---	--

	<p>елементи (зачин, основну частину, кінцівку);</p> <ul style="list-style-type: none"> – придумує (самостійно або з допомогою) заголовки до прочитаного тексту; – визначає (самостійно або з допомогою) тему й прочитаного тексту; – знає типи мовлення та називає їх; – називає відмінності між типами мовлення (самостійно або з допомогою); – визначає тип мовлення запропонованого тексту (самостійно або з допомогою); – знає стилі мовлення та називає їх; – знає сфери використання, вивчених стилів мовлення, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – визначає стиль мовлення запропонованого тексту (самостійно або з допомогою). – слухає, читає, сприймає та розуміє тексти різних типів та стилів мовлення (самостійно або з допомогою); – складає усні та письмові твори, перекази, висловлювання (самостійно або з допомогою); – з допомогою створює усні та письмові 	<p>зв'язків;</p> <ul style="list-style-type: none"> – корекція навичок письма та читання.
--	--	--

		висловлювання на запропоновану тему; – сприймає усну інформацію; – бере активну участь у комунікації (відповідно до пізнавальних можливостей); – відповідає на запитання за змістом почутого; – у межах пізнавальних можливостей володіє ключовими компетентностями Нової української школи	
--	--	--	--

УКРАЇНСЬКА МОВА

10 клас

(2 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу.

Вступ.

Лексикологія.

Будова слова.

Морфологія.

Синтаксис і пунктуація.

Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
Вступ			
Мова — наша зброя.	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення з елементами бесіди; – робота з текстами; – порівняння; – висловлення власної думки; – обговорення. 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> – знає визначення поняття «мова»; – з допомогою вчителя пояснює роль мови для держави; – усвідомлює потребу розмовляти державною мовою. 	<ul style="list-style-type: none"> – розвиток зв'язного мовлення; – розвиток вміння сприймати та аналізувати почуту інформації про мову; – удосконалення навичок читання.
Лінгвістична змістова лінія			
Повторення. Лексикологія			
Слово — основна одиниця мовлення. Значення слова. Однозначні та багатозначні слова. Синоніми, антоніми, омоніми. Пряме і переносне значення слова.	<ul style="list-style-type: none"> – бесіда за питаннями; – завершення визначень; – робота з текстами; – складання речень з однозначними та багатозначними словами; – дидактичні ігри на визначення синонімів, антонімів та омонімів, прямого і переносного 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> знає визначення терміну «слово»; – розуміє роль слова як основної одиниці мовлення; – знає, які слова називаються однозначними, які багатозначними, розуміє різницю між ними, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знає, визначення термінів «антоніми», «синоніми», «омоніми», наводить приклади, знаходить їх у реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – розуміє різницю між прямим та 	<ul style="list-style-type: none"> — удосконалення вміння добирати синоніми та антоніми до слів; — розвиток зв'язного мовлення; — збагачення словникового запасу; — розвиток аналітичного мислення та уваги в процесі добру синонімів та антонімів до слів;

	<p>значення слів; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.</p>	<p>переносним значенням слова, наводить приклади (самостійно або з допомогою);</p>	<p>— розширення знань про пряме та переносне значення слів; — удосконалення навичок письма, дрібної моторики пальців рук в процесі виконання письмових завдань.</p>
Повторення. Будова слова			
<p>Будова слова. Префікс, корінь слова, суфікс, закінчення. Основа слова. Визначення частин слова (практично).</p>	<p>– колективне спілкування; – завершення визначень; – робота зі словами; – утворення нових слів за допомогою префіксів та суфіксів; – дидактичні вправи на визначення частин слова.</p>	<p>Учень/учениця: – називає значущі частини слова (самостійно або з допомогою); – дає визначення термінів «префікс», «корінь слова», «суфікс», «основа слова» та їх графічно позначає (самостійно або з допомогою); – утворює нові слова за допомогою префіксів та суфіксів (самостійно або з допомогою); – добирає спільнокореневі слова (самостійно або з допомогою); – визначає частини слова та позначає їх (самостійно або з допомогою).</p>	<p>– удосконалення вміння утворювати нові слова за допомогою префіксів та суфіксів; – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – розвиток аналітичного мислення та уваги в процесі утворення нових слів за допомогою префіксів та суфіксів, визначення значущих частин слова; – удосконалення навичок письма,</p>

			дрібною моторики пальців рук в процесі виконання письмових завдань.
Повторення. Морфологія			
Самостійні та службові частини мови. Граматичні категорії самостійних частин мови.	<ul style="list-style-type: none"> – колективне спілкування; – завершення визначень; – робота з реченнями, текстами, що містять самостійні та службові частини мови; – дидактичні ігри на визначення самостійних та службових частин мови; – дидактичні вправи на визначення граматичних категорій самостійних частин мови (іменника, прикметника, займенника, числівника, дієслова) 	Учень/учениця: <ul style="list-style-type: none"> – називає самостійні та службові частини мови, визначає їх у реченні, тексті (самостійно або з допомогою); – дає визначення самостійних та службових частин мови (самостійно або з допомогою); – визначає граматичні категорії самостійних частин мови (число, рід, відмінок, час) (самостійно або з допомогою). 	<ul style="list-style-type: none"> – удосконалення вміння визначати самостійні та службові частини мови; – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – розвиток аналітичного мислення та уваги в процесі визначення самостійних та службових частин мови, визначення граматичних категорій самостійних частин мови; – удосконалення навичок письма, дрібною моторики пальців рук в процесі

			виконання письмових завдань.
Повторення. Синтаксис			
<p>Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова. Головне та залежне слово у словосполученні. Речення. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Розділові знаки в кінці речень. Окличні речення. Головні члени речення. Однорідні члени речення. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами. Звертання. Розділові знаки в реченнях зі звертаннями. Складне речення. Сполучники у складному реченні. Складносурядне та складнопідрядне речення. Розділові знаки в складному</p>	<p>– колективне спілкування; – завершення визначень; – робота зі словосполученнями, реченнями, текстами; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.</p>	<p>Учень/учениця: – розуміє різницю між словом, словосполученням та реченням; – знає визначення термінів «слово», «словосполучення», «речення»; – визначає головне та залежне слово у словосполученні (самостійно або з допомогою); – ставить питання від головного до залежного слова у словосполученні (самостійно або з допомогою); – знає, які речення називаються розповідними, питальними та спонукальними; – визначає вид речення за метою висловлювання, ставить у кінці речення відповідний розділовий знак (самостійно або з допомогою); – знає головні члени речення, дає визначення термінів «підмет», «присудок» (самостійно або з допомогою);</p>	<p>– удосконалення вміння визначати головне та залежне слово у словосполученні; – розвиток уміння ставити питання від головного слова до залежного у словосполученні; – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – розвиток аналітичного мислення та уваги в процесі визначення головних членів речення, типів речень за метою висловлювання, розстановки розділових</p>

реченні (нескладні випадки).		<ul style="list-style-type: none"> – визначає підмет та присудок у реченні (самостійно або з допомогою); – знає, які члени речення називаються однорідними, знаходить їх у реченні (самостійно або з допомогою); – розставляє розділові знаки у реченнях з однорідними членами (самостійно або з допомогою); – знає, що називається звертанням; – визначає звертання в реченні (самостійно або з допомогою); – знає, яке речення називається складносурядним, а яке — складнопідрядним; – у нескладних випадках визначає тип складного речення (складносурядне, складнопідрядне) (самостійно або з допомогою); – у нескладних випадках розставляє розділові знаки у ССР та СПР (самостійно або з допомогою). 	<p>знаків у реченнях зі звертаннями, однорідними членами речення та складному реченні;</p> <p>– удосконалення навичок письма, дрібної моторики пальців рук в процесі виконання письмових завдань.</p>
Комунікативна змістова лінія			
Ділове мовлення			

<p>Ділова мова. Офіційно-діловий стиль мовлення. Лист, план написання листа. Адреса, зразки адрес. Заява, форма заяви, зразки заяв. Запрошення. Оголошення. Анкета. Автобіографія. Доручення. Розписка.</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів; – коментоване читання ділових паперів; – порівняння; – робота за зразком; – виконання усних та письмових вправ на застосування набутих знань.</p>	<p>Учень/учениця: – знає, що таке ділова мова та офіційно-діловий стиль мовлення; – наводить приклади ділових паперів (самостійно або з допомогою); – з допомогою вчителя, користуючись зразком, пише лист, адресу на листі, заяву, запрошення, оголошення, автобіографію, доручення, розписку, заповнює анкету; – дотримується зразка, інструкції та плану виконання завдання.</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення; – поповнення словникового запасу лексику ділового стилю мовлення; – формування вмінь оформляти ділові папери; – удосконалення навичок читання та письма.</p>
Комунікативна змістова лінія			
Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
<p>Зв'язне мовлення. Повторення. Стил мовлення (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий). Сфери вживання стилів мовлення.</p>	<p>– колективне спілкування; – робота з текстами різних стилів мовлення; – коментоване читання; – групове обговорення; – висловлення</p>	<p>Учень/учениця: – розрізняє стилі мовлення та знає сферу їх вживання; – з допомогою вчителя визначає стиль мовлення, запропонованого тексту.</p>	<p>– закріплення, розширення та поглиблення знань учнів про стилі мовлення та сферу їх вживання; – активізація пізнавальних процесів; – розвиток аналітико-синтетичної функції</p>

	власної думки.		мислення в процесі визначення типів та стилів мовлення, запропонованих учителем текстів; – удосконалення навичок письма та читання.
<p>Види робіт - Аудіювання. Слухання, сприймання та розуміння текстів, що належать до різних типів, стилів мовлення.</p> <p>Читання. Читання вголос та мовчки текстів, які належать до різних стилів (розмовного, художнього, наукового) та типів (розповідь, опис, роздум) мовлення, які містять синоніми, антоніми, омоніми, спільнокореневі слова, прислівники, числівники, займенники, різні за метою висловлювання речення, звертання, однорідні члени речення, складносурядні та</p>	– робота над текстами для аудіювання, читання та переказу, що містять однозначні та багатозначні слова, синоніми, антоніми, омоніми, спільнокореневі слова, слова з префіксами та суфіксами, прислівники, числівники, займенники, різні за метою висловлювання речення, звертання, однорідні члени речення, складносурядні та	<p>Учень/учениця: – розуміє та відтворює зміст текстів, які належать до різних типів та стилів мовлення; – з допомогою вчителя знаходить у почутому тексті відповіді на поставлені запитання; – визначає основну інформацію в тексті; – читає вголос та мовчки тексти (складніші в порівнянні з попередніми класами) різних стилів та типів мовлення, які містять числівники, займенники, прислівники, звертання, поширені та непоширені речення, складносурядні та складнопідрядні речення; – з допомогою складає усні та письмові висловлювання;</p>	– формування комунікативних мовленнєвих умінь; – удосконалення навичок читання та письма; – розвиток зв'язного мовлення; – збагачення словника учнів; – розвиток вміння та здатності застосовувати здобуті знання вміння та навички на практиці (читати вголос, переказувати невеликі тексти, створювати власні висловлювання,

<p>спонукальні речення, складносурядні та складнопідрядні речення.</p> <p>Говоріння. Створення власних висловлювань. Створення діалогу відповідно до запропонованої ситуації спілкування, пов'язаної з особистими враженнями від побаченого. Вибірковий усний переказ тексту художнього стилю (за простим або складним планом). Стислий усний переказ тексту публіцистичного стилю (за складним планом). Усний твір-роздум «Що робить мене щасливим (ою)» (за простим або складним планом). Створення усного висловлення «Як уникнути залежності від Інтернету» (за простим або складним планом). Усний твір-роздум на тему, пов'язану з</p>	<p>складнопідрядні речення; – відповіді на запитання за змістом почутого.</p>	<p>– з допомогою створює діалоги відповідно до запропонованої ситуації спілкування;</p>	<p>записувати їх); розвиток вміння відповідати на запитання за змістом почутого повідомлення.</p>
---	---	---	---

<p>життєвим досвідом учнів за колективно складеним планом («Чому потрібно знати звичаї свого народу», «Чого не можна купити за гроші») (за простим або складним планом).</p> <p>Усне висловлювання про твір мистецтва: картину природи, книжку, кінофільм (за простим або складним планом).</p> <p>Письмо.</p> <p>Вибірковий письмовий переказ тексту художнього стилю (за простим або складним планом). Стислий письмовий переказ тексту публіцистичного стилю (за складним планом).</p> <p>Письмовий твір-роздум «Що робить мене щасливим (ою)». (за простим або складним планом).</p> <p>Створення письмового висловлення «Як уникнути залежності від Інтернету».</p>			
---	--	--	--

<p>Письмовий твір-роздум на тему, пов'язану з життєвим досвідом учнів за колективно складеним планом («Чому потрібно знати звичаї свого народу», «Чого не можна купити за гроші») (за простим або складним планом).</p> <p>Письмове висловлювання про твір мистецтва: картину природи, книжку, кінофільм (за простим або складним планом).</p>			
Соціокультурна змістова лінія (компетентності)			
Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Очікувані результати навчання	Напрями корекційно-розвиткової роботи
<p>Вільне володіння державною мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів).</p> <p><u>Орієнтовна тематика:</u> «Розвиток української мови», «Сучасна українська мова», «Русифікація та</p>	<p>– розповідь; – пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів; – робота з текстами; – обговорення питань, пов'язаних з</p>	<p>Учень/учениця:</p> <p>– усвідомлює роль мови для ефективного спілкування; – розуміє потребу спілкуватися українською мовою як рідною; – спілкується українською мовою в усіх сферах суспільного життя; – вміє усно висловлювати свої думки,</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення, вміння усно та письмово висловлювати свої думки; – формування знань про розвиток мови; – розвиток вміння</p>

<p>утиски української мови», «Нація починається з мови».</p>	<p>розвитком української мови; – відповіді на запитання за змістом почутого; – формулювання власної думки.</p>	<p>почуття; – з допомогою вчителя письмово викладає свої думки; – дотримуватися культури мовлення та норм мовленнєвого етикету;</p>	<p>аналізувати, робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації про мову; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Історія мови – історія народу», «Різниця між державною та рідною мовою»</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – наведення прикладів; – робота з текстами; – коментоване читання; – відповіді на питання за змістом почутого; – обговорення; – формулювання власної думки; – обмін думками.</p>	<p>Учень/учениця: – висловлює усно та письмово думки і почуття рідною мовою; – дотримується культури спілкування; – поважає учасників спілкування, їх культурні та особистісні відмінності; – виявляє толерантне ставлення до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя.</p>	<p>– формування знань про рідну мову; – розвиток зв'язного мовлення, вміння аналізувати та робити самостійні висновки в процесі опрацювання почутої інформації; – розуміння толерантного ставлення до інших; – удосконалення навичок читання.</p>
<p>Навчання впродовж життя (в межах пізнавальних можливостей учнів).</p>	<p>– пояснення з елементами бесіди; – пізнавальна робота</p>	<p>Учень/учениця: – усвідомлює важливість опанування умінь і навичок, необхідних для</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення; – збагачення</p>

<p><u>Орієнтовна тематика:</u> «Вибір майбутньої професії і власні здібності», «Спілкування в різних життєвих ситуаціях», «Повага і толерантне ставлення до інших».</p>	<p>з текстами; – коментоване читання; – обговорення; – висловлення власної думки.</p>	<p>подальшого навчання; – з допомогою вчителя визначає власні навчальні цілі та способи їх досягнення; – працює самостійно, виконуючи нескладні завдання; – працює в групі; – з допомогою вчителя оцінює власні результати навчання.</p>	<p>словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – удосконалення навичок читання; – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях.</p>
<p>Громадянська та соціальна компетентності (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Герої Доби козацтва», «Україна – територія гідності та свободи», «Я – патріот України», «Мовні обов'язки громадян», «Родинні цінності, свята і традиції», «Дружба й товаришування», «Як я розумію дружбу»</p>	<p>– розповідь з використанням комп'ютерних технологій (мультимедійних презентацій, відеороликів); – пізнавальна робота з текстами; – відповіді на запитання за змістом почутого; – висловлення власної думки.</p>	<p>Учень/учениця: – має уявлення про громадянську відповідальність, патріотизм, гідність, свободу, їх роль для держави; – знає, що всі люди мають рівні права та можливості; – співпрацює з іншими для досягнення результату. – знає, що треба приймати активну участь у житті класу та школи; – ідентифікує себе як громадянина України; – володіє навичками соціальної поведінки; – знає, як треба діяти у конфліктних ситуаціях;</p>	<p>– розвиток зв'язного мовлення; – корекція вміння сприймати, відтворювати та аналізувати почуту інформацію; – корекція уваги, пам'яті шляхом засвоєння матеріалів уроку, – формування вміння використовувати матеріал у різних життєвих ситуаціях; – удосконалення</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – проявляє інтерес до спілкування; – визнає цінність взаємодії з іншими людьми; – знає норми і правила взаємодії/спілкування з однолітками і дорослими; – вміє встановлювати стосунки, взаємодіяти (знайомитися). 	навичок письма.
<p>Культурна компетентність (в межах пізнавальних можливостей учнів). <u>Орієнтовна тематика:</u> «Національні звичаї, традиції, обряди і свята – основа розвитку народу», «Народне українське мистецтво»</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пояснення; – ознайомлення з культурними здобутками України за допомогою комп’ютерних технологій; – робота з текстами; – висловлення власної думки; – колективне спілкування. 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміє роль культурної спадщини і цінностей для народу; – використовує мову для духовного, культурного та національного самовираження; – читає та з допомогою вчителя аналізує й інтерпретує тексти; – сприймає та осмислює цінності, актуалізовані в текстах; – цікавиться культурними здобутками. 	<ul style="list-style-type: none"> – розширення кругозору; – розвиток зв’язного мовлення; – збагачення словникового запасу; – активізація мислення та уваги шляхом засвоєння нових знань; – розвиток вміння аналізувати інформацію та робити висновки; – формування вміння використовувати знання у різних життєвих ситуаціях; – удосконалення

			навичок читання.
Повторення			
Систематизація та узагальнення знань і вмінь, здобутих впродовж навчального року.	<ul style="list-style-type: none"> – колективне спілкування; – наведення прикладів; – індивідуальна робота; – дидактичні ігри та вправи; – виконання тестових завдань. 	<ul style="list-style-type: none"> – Учень/учениця у кінці навчального року (в межах пізнавальних можливостей): – знає різницю між однозначними та багатозначними словами, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знає, які слова називаються антонімами, синонімами, омонімами, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – знаходить антоніми, синоніми, омоніми у реченні (самостійно або з допомогою); – знає різницю вживання слів у прямому і переносному значеннях; – називає значущі частини слова та вміє графічно їх позначати; – знає, які слова називаються спільнокореневими, наводить приклади; – визначає основу слова, корінь, префікс, суфікс, закінчення, у словах; – називає частини мови (самостійно або з допомогою); – знає визначення самостійних та службових частин мови (прийменник, 	<ul style="list-style-type: none"> – систематизація та узагальнення знань з таких розділів мовознавства: «Лексикологія», «Будова слова», «Морфологія», «Синтаксис», «Пунктуація»; – формування комунікативно-мовленнєвих умінь; – розвиток мислення на основі усвідомлення вивчених понять, встановлення причинно-наслідкових зв'язків; – розвиток і корекція пам'яті на основі повторення вивчених понять; – розвиток свідомого сприйняття інформації; – розвиток

		<p>сполучник);</p> <ul style="list-style-type: none"> – знає, у чому особливість вигуку як частини мови. – визначає самостійні та службові частини мови в реченні (самостійно або з допомогою); – знаходить вигуки у реченні (самостійно або з допомогою); – визначає граматичні категорії іменників, прикметників, займенників, числівників (порядкових), дієслів; – знає, у чому полягає відмінність між словосполученням та реченням; – вміє визначати головне та залежне слово у словосполученні (самостійно або з допомогою); – ставить питання від головного до залежного слова у словосполученні (самостійно або з допомогою); – знає, що таке граматична основа речення; – знає визначення лінгвістичних понять «підмет», «присудок»; – знає, які є типи речень за метою висловлювання та емоційним забарвленням, визначає їх (самостійно або з допомогою); 	<p>розумових, практичних і загальнонавчальних навичок та вмінь, уміння порівнювати, класифікувати, узагальнювати, планувати, контролювати процес і результати виконання завдання;</p> <ul style="list-style-type: none"> – збагачення словника вивченими поняттями – удосконалення навичок письма та читання.
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> – знає, які члени речення називаються однорідними, знаходить їх у реченні (самостійно або з допомогою); – розставляє розділові знаки між однорідними членами у реченні (самостійно або з допомогою); – знає, що називається звертанням; – розставляє розділові знаки у реченні, яке містить звертання (самостійно або з допомогою); – знає, яке речення називається складносурядним, а яке складнопірядним; – визначає тип складного речення (ССР, СПР) (самостійно або з допомогою); – утворює складне речення за допомогою сполучників або сполучних слів (самостійно або з допомогою). – знає стилі мовлення та називає їх; – знає сфери вживання стилів мовлення, наводить приклади (самостійно або з допомогою); – визначає стиль мовлення запропонованого тексту (самостійно або з допомогою). – слухає, читає, сприймає та розуміє тексти різних стилів мовлення	
--	--	---	--

		<p>(самостійно або з допомогою);</p> <ul style="list-style-type: none"> – складає усні та письмові твори, перекази, висловлювання (самостійно або з допомогою); – з допомогою створює усні та письмові висловлювання на запропоновану тему; – сприймає усну інформацію; – бере активну участь у комунікації (відповідно до пізнавальних можливостей); – відповідає на запитання за змістом почутого; – у межах пізнавальних можливостей володіє ключовими компетентностями Нової української школи.	
--	--	--	--